

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

ВІСТІ УТГІ

**Орган внутрішньої
інформації професорів
і студентів школи**

На правах рукопису

Ч. 3

Регенсбург

Березень 1947

UTGI 05098
B 538

Рік I.

Березень 1947.

Ч.3.

ВІСТІ УТГІ

ОРГАН ВНУТРІШНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРОФЕСУРИ І СТУДЕНТІВ
У Т Г І

З м і с т :

Проф. В.Доманицький : Навчання позаочною корес- понденційною методою.	1
Інж. А.Постоловський: По дорозі до ІУ Універса- лу.	5
Проф. Б.Боженко : Захист сільсько-господарських рослин від шкідників.	14
Інж. Ф.М. : Те, що найбільш потрібно.	17
Доц. М.Каплистий : Масова перекваліфікація, її стан і завдання.	20
В Науково-Дослідчого Сектора УТГІ.	25
До 25-літнього ювілею УГА-УТГІ.	27
Від Сектора Позаочного Навчання УТГІ.	28
Конкурс на стипендії для студійників журналі- стики.	29
Рецензії.	30
Реєстр підручників УТГІ.	32
В життя і праці УТГІ.	35
Оголошення.	38

..... +

Колекція

УТГІ у Львові

Дарунок від

Т.Ожмаринський

Р е г е н с б у р г.

Національна бібліотека
Національного університету
«Києво-Могилянська
академія»

461262

Проф. В. Доманицький.

Навчання позаочною кореспонденційною методом.

Навчання позаочною кореспонденційною методом прийшло в Європу з Північної Америки, і то дуже недавно - років тридцять тому. Не дивно, що позаочна кореспонденційна метода ще бореться тут за свої права, що багато культурно-освітніх діячів Європи ще не хотять визнати позаочну кореспонденційну мутоду за рівнозначну в методів аудиторного (словом) навчання.

Але життя йде вперед, ламає віджилі традиції та забобони.

То ж і позаочна кореспонденційна метода, хоч і поволі, але опановує Європу, - шириться тут, зміцнює свої позиції, збирає все більшого й більшого признання.

На українському ґрунті ця метода має свою історію та свої традиції.

По першій світовій війні - р. 1921 Американська У.М.С.А. (молодих людей християнська асоціація) відчинила позаочні курси в Берліні (пізніше перенесені до Парижу) в московськом мовою викладовою. Курс організації сільського господарства (Landwirtschaftliche Betriebslehre) вів на цих курсах світової слави економіст - проф. Н. Макаров, який перед тим побував в Америці. Для ведення курсу сільсько-господарського машиновнаводства був запрошений професор Київської Політехніки і кол. Голова Центрального Союзу Української Сільсько-Господарської Кооперації („Централу“) - проф., вчений агроном Володимир Коваль. Працюючи на позаочних курсах У.М.С.А., він придивлявся, як швидко позаочна кореспонденційна метода прищеплюється на європейському ґрунті, як вона все більше й більше охоплює московську й українську еміграцію. Він з властивою йому талановитістю і прозорливістю швидко збагнув, яке велике значення може мати ця метода для Українського Народу. Він став піонером і пропагатором цієї методи на українському ґрунті; і в балачках в чільних українськими діячами, і в листах до дек.го в них він підкреслював особливості й переваги цієї методи та радив ужити заходів, щоб і українці мали позаочну кореспонденційну школу з українськом мовою викладовою.

Коли року 1922 Український Громадський Комітет у Празі почав організовувати Українську Господарську Академію в Ч.С.Р. (в Подебрадах), проф. В. Коваль писав про необхідність відкриття при Академії відділу позаочного навчання кореспонденційною методом до Голови Комітету Микити Шаповала. З другого боку, під впливом листів проф. В. Ковалю, професор Академії небіжчик Кость Мацієвич, що був ще тоді в Румунії, надіслав до Академії конкретний план організації відділу позаочного навчання. Цю пропозицію тодішні керівники Академії залишили без відповіді, бо були цілковито абсорбовані організацією високошкільного аудиторного навчання. Не знаходячи співчуття серед українських діячів у Чехословаччині, проф. В. Коваль намовив власників видавництва „Українське Слово“ в Берліні відчинити „Українські Позаочні Курси“ при цьому видавництві. Року 1923 були оголошені випуски на ці курси, посилання заяви, листи (особливо на позаочні матуральні курси), але ще не встиг вийти ані один підручник (скрипт), як власники видавництва попередили проф. В. Ковалю, що їх видавництво знаходиться в скрутному матеріальному стані і не може дати грошей на позаочні курси.

Другою спробою була спроба бувшого Голови Українського Громадського Комітету і Директора Українського Соціологічного Інституту в Празі Микити Шаповала, який, побувавши в Північній Америці і придивившись там до життя, праці й значення американських шкіл позаочного навчання, рішив одчинити подібну школу в Празі. За фінансовою підтримкою земляків в Америці - членів Українського Робітничого Союзу - був відчинений ро-

ку 1925 при Українському Соціологічному Інституті „Український Робітничий Університет“ в позаочній кореспонденційній методі навчання. Програма цієї школи була вельми широка, видано було біля десяти скриптів, вписалося пару сот студійників, але по кількох місяцях і ця школа зачинилася за браком коштів на видання підручників.

Третьою спробою була спроба частини професури Української Господарської Академії в Ч.С.Р. (в Подебрадах) – т.зв. „опозиції“, в році 1928. Ця спроба виникла внаслідок листів інженерів-абсолювентів Академії, головним чином інж.агр. Павла Штепи, що переїхавши по закінченні Академії до Канади, зацікавився американськими школами позаочного навчання (спеціально школою в Скрантоні, стеїт Пенсильванія, яка має сто тисяч студійників), зібрав про них матеріал і переслав його до Подебрад.

Ця спроба почалася з належного правового оформлення школи. Був складений статут та програм школи. З'ясовано було, що сприятливішим ґрунтом для такої школи була б для нас Бельгія, але бельгійські закони вимагали, щоб 60% основників школи були бельгійськими підданими. Знайти таке число бельгійських підданих, що породились би взяти на себе відповідальність, не пощастило, і спроба завмерла без розголосу.

Цій четвертій спробі, відкриття в 1932 році Українського Технічно-Господарського Інституту Позаочного Навчання (УТГІ), впала на родючий ґрунт і дала поважні наслідки, що на р.1945 виявилися в виданні сімдесяти шести підручників (скриптів), спеціально написаних для навчання кореспонденційною методою, та в числі студійників, що за всі роки досягло восьми тисяч.

Таким чином, наша школа обходить у цьому році два ювілеї – 25 літ з дня заснування Української Господарської Академії в Ч.С.Р. і 15 літ з дня заведення в нашій школі навчання позаочною кореспонденційною методою.

Чому ж стільки українських діячів так сильно цікавилися цією методою? Які її переваги, які наслідки та яке її загально-національне значення?

Для заснування школи з аудиторним навчанням треба, щоб значна група студійників, які володіють тою самою мовою, жила при школі (в бурсі), або поблизу школи, тільки тоді вони зможуть регулярно й систематично відвідувати виклади та вправи. Якщо йде про школу фахову, то всі вони мусять мати ту саму приправу до студій, ті самі фахові зацікавлення і приблизно однаково укладати своє життя, свій день. Вони мусять починати і кінчати навчання всі разом – одночасно. Дуже часто людина і хотіла б учитися в школі з аудиторною методою, і якісь там засоби має на це, але живе відірвано-далеко від школи, а довкола неї мало або й зовсім нема таких, щоб цікавилися тим самим фахом; отут і може виручити школа позаочної студій. В інших випадках перешкоджає студіям в аудиторній школі брак засобів для студій. Людина мусять собі заробляти на прожиття і має можливість добре заробляти, але служба, заробіток забирає саме ті години, коли відбувається навчання в аудиторній школі. Хтів би вчитися по службі, по праці, та такої вечірної чи там недільної школи нема поблизу, а як і є, то навчання в ній ведеться в чужій – мало зрозумілій чи незрозумілій мові. Нарешті, є багато занять (професій), що мають сезонний характер. Скажемо, селянин чи городник має більше вільного часу взимі, але зовсім не має його вліті. Інші професії (напр. учителі) мають багато праці взимі, а вільніше вліті. Тож і школи мали б бути зимові для одних занять і літні – для інших. А якщо людина хоче студіювати дуже вузький фах, то і школу таку тяжко розшукати, бо їх взагалі мало на світі.

Навчання позаочною кореспонденційною методою всі ці незручності усовує. За цієї методи людина може вчитися на велику віддаль (УТГІ в Подебрадах мав студійників не тільки з Європи, але й з Канади, З.Д.Америки, Аргентини, Бразилії, Палестини, Хін). Науку сту-

дійник дістає в рідній мові; студії може розпочати коли захоче (коли має вільний час, коли має гроші, тощо). Студії може поводити прискореним темпом, чи навпаки - повільнішим, як йому зручніше. Закінчити студії може в найкоротший реченець, або навпаки - перервати - відкласти закінчення на дальший термін. Студіювати може в кожному вільному пору року і в кожному вільному хвилині дня. Отже, кожний студійник позаочною кореспонденційною методом сам собі пан, він унезалежнюється від оточення, від товаришів на студіях, до певної міри і від професорів. Особливо зручна є кореспонденційна метода для працівних верств: робітників, селян, працівної інтелігенції. А це саме ж ті верстви, з яких складається Український Нарід, наша еміграція в Європі, Америці і інших країнах світу.

Виховне значення шкіл з позаочною кореспонденційною методом навчання може ще більше, ніж шкіл з аудиторною методом, принаймні під оглядом виховання волі. Для того, щоб примусити себе вчитися після цілоденної праці чи біганини, коли людина вже цілковито стомлена, зморена, вичерпана, - треба мати дуже великий гід до знання і велику силу волі. Щоб заробляти гроші власними руками і частину того заробітку вділювати на поширення свого знання й свого світогляду позаочною методом, - рівно ж треба великого бажання знання й велику силу волі. Тому не дивно, що особи, які докінчили довгі студії позаочною кореспонденційною методом, відрізняються великою, майже фанатичною любов'ю до науки, до знання, вмінням працювати регулярно, систематично, - без огляду на різні перешкоди, вмінням ясно й ядроно формулювати свою думку на письмі, тощо.

В школах позаочного навчання кореспонденційною методом, якщо і професори і студійники ставляться сумлінно до своїх обов'язків, ретельно, відбувається дуже гострий добір. Ті, що хотять іти вперед і мають для цього дані, швидко духово ростуть, вдосконалюються. Навпаки, тим, що вписалися в студійники тільки з цікавості, чи з моди (бо товариші вписалися), чи ради посвідок і легітимацій - скоро стає тяжким і декучливим писати студійні листи, переробляти заново свої помилки, тощо. Вони прямо припиняють, обривають свої студії. Зате ті, що довели позаочні студії до кінця, набувають не лише знання, але виробляють в собі такі риси характеру, які дуже помагають їм пробиватися в житті.

Досвід УТГІ показує, що, на жаль, в широких колах українських існують мильні погляди щодо позаочних студій. Здебільшого ціниться лише сам підручник (скрипт) УТГІ, але недоцінюється керівництво студіями з боку професорів УТГІ. Дуже багато студійників вписується до УТГІ лише для того, щоб цією дорогою дістати на власність підручник (скрипт) УТГІ; а знаходяться й такі, що вважають УТГІ за видавництво книжок. Це велика помилка, бо УТГІ - це школа, а не видавництво.

Під сучасну пору, в умовах мієця й менту, позаочна кореспонденційна метода набирає особливого значення, значення рятукової акції для української культури й цивілізації. Нема певності, що доля нашого студентства на високих школах (українських і чужих) не зміниться на гірше, що їм пощастить докінчити свої високошкільні студії аудиторною методом. Навпаки, - можуть бути дуже прикрі несподіванки. Тоді позаочна кореспонденційна метода може стати єдиним способом для закінчення розпочатих високошкільних студій.

Далі, наші люди по таборах УНРРА, що не студіюють на високих школах аудиторного типу, приправляються до переїзду в інші країни світу, до переселення, до встановлення на нових територіях. Для нових умов, нової господарки, нових занять потрібно ма-

ти й нові практичні знання та вміння. Тому, що це, здебільшого, вузькі фахи, на які в кожному таборі фахівця не знайти, найліпше може допомогти тут Генеральна Школа Позаочного Навчання при умові, що розпочне вузькі практичні курси, пристосовані для переселенців.

По закінченні переселення наші люди будуть жити в діаспорі (розпорошені, розпорошені), оточені чужими людьми, будуть піддаватися впливам оточення, - денаціоналізуватися. Лише українські часописи, журнали, книжки та позаочні студії кореспонденційною методою будуть їх охороняти перед національною смертю. І тут велику роль будуть відігравати позаочні Курси Українознавства.

Сектор Позаочного Навчання УТГІ всі ці можливості передбачає, углядає і до них, оскільки дозволяють умови місця й менту, приправляється. На жаль, брак оборотних коштів не дозволяє розгорнути Сектор Позаочного Навчання УТГІ так швидко, як того вимагають сучасні обставини.

На сьогоднішній день перевидано і видано вже шістнадцять підручників УТГІ, друкується дальших сімнадцять, перередаговується - одинадцять, - разом - сорок чотири. Пишуться (складаються) двадцять один новий підручник.

Все це вимагає величезного вкладу праці й капіталу.

І тут слово за Українським організованим громадянством.

Воно може сильно допомогти УТГІ в цій справі: позичками, ширенням відомостей про позаочні студії, численними вписами на позаочні курси, вступом в ряди членів Товариства Прихильників Української Господарської Академії, тощо. Сподіваємося, що Товариство Прихильників Української Господарської Академії (ТПУГА), що саме відновило свою діяльність, в п'ятнадцяту річницю УТГІ зможе zorganizувати за допомогою нашого громадянства приплив потрібних оборотних коштів до Сектора Позаочного Навчання, допоможе швидко й доцільно розгорнути цей Сектор.

Бо це завдання менту!

Регенсбург, 18 лютого 1947 р.

Людина падає й під тягарем того каміння, що носить за пазухою.

Часто можна облегчити життя, лише поклавши на нього новий тягар.

Добре ім'я можна придбати багатьма ділами, а втратити одним.

Великі наголи зустрічаються тим, що вміють використовувати малі.

Інж. А.Постоловський.

По дорозі до ІУ універсалу.

(Виголошено на Святі Соборности і Само-
стійности України в УТГІ дня 22.І.1947)

Та не однаково мені,
Як Україну злиі люди
Присплять лукаві, і в огні
її, окрадену, збудять!...
Ох, не однаково мені!

Т.Шевченко.

Причини невдачі наших визвольних змагань 1917-20 рр. цікави-
ли не лише наших істориків та публіцистів, але й ширший загаль на-
шого суспільства, особливо молоді. Про підсвітську молоді тут
не доводиться говорити, бо ії наша правда була неприступна, але
що торкається молоді, яка росла на захід від „залізної заслони“ й
мала змогу ближче познайомитися з подіями тих часів, то й тут мо-
жна більше вимагати. На жаль, майже все теперішнє суспільство Га-
лицьке, яке не переживало само такої доби національного відрод-
ження, як ми, суспільство наддніпрянське, в 1917 р., не може в
повній мірі зрозуміти тих подій, що відбувалися на Великій Укра-
їні. Національне життя Східної України залишилося було на яких
70 літ позаду національного життя Галичини (говоримо тут про жит-
тя наших мас, а не інтелігенції), тому то тепер так тяжко зрозу-
міти галицькому суспільству, а особливо пізнішим поколінням, ті
потягнення, які робила Українська Центральна Рада в своїй праці
в 1917-18 роках.

Щоби краще усвідомити собі чому УЦР провадила працю так як
провадила, а не так, як хотілося навіть нам, - членам Централь-
ної Ради - я позволю собі зробити маленький екскурс в наше неда-
леке минуле. Буду брати для ілюстрації факти з життя Поділля, яке
більш детально знає мені особисто, але воно подібне для цілого
Правобережжя. На Лівобережжі справа могла виглядати ліпше, бо
там про народню освіту могли дбати раніше. На Поділлі до 1890 р.
по селах шкіл майже не було, бо тих 2-3 народніх школи на повіт,
які було відкрито в т.зв. „казенних“ селах - рахувати нічого.

Вже від 1890 р. московський уряд, правдивіше Святіший Синод,
почав, під тиском життя, запроваджувати по наших селах т.звані
„школи грамоти“ в котрих спочатку вчили грамоти дяки, а потім
спеціально для цього типу шкіл нововиховані вчителі. Розуміється,
школи ці були російські. В цей час про яку-будь національну сві-
домість на селі - не лише між селянством, але й між інтелігенці-
єю - шкода було й думати.

В 1900 р., як відомо, створено було першу (після Кириломето-
діївського Брацтва) політичну українську революційну партію (РУП)
підпольну, розуміється, котра могла розвивати свою діяльність
хіба лише по містах, і то дуже обережно, щоби в зародку не зни-
щила її царська поліція. На села її членам трудно було показува-
тися.

В 1902 р. у Винниці, на Поділлі, було засновано перший і єди-
ний на ціле Поділля учнівський Семінар. Коли ж р.1905 вступив

до цього семінари, то на 130 учнів його - дітей майже виключно села, або сільської інтелігенції, - зустрів лише одного національно свідомого українця - П.Ткача, та нас, новоприбулих, було 2-х - я та Г.Шевченко з Херсонщини.

Але перша революція, що незабаром відбулася, (в жовтні 1905р.), зворушила мертвий спокій, який до того часу панував усюди. З українського друкованого слова було внесено заборону, з'явилися майже в кожному більшому місті українські газети, котрі, однак, після 2-3-х чисел майже всі "помирали" в браку читачів. Українське культурне та політично-національне життя почало дуже помалу пробивати собі дорогу між українську інтелігенцію, а через неї і в ширі.

Ми, семінаристи, майже всі мешкали в інтернаті й тому мали змогу цілими вечорами провадити дискусії на національно-політичні теми, проте національна свідомість дуже повільно поступала наперед. На 130 учнів лише 9 захотіли купити собі повного "Кобзаря", який тоді, під редакцією Василя Доманицького, появилася під російським забором у перше. Більшість наших товаришів з нас, "свідомих" вепкувала собі, називати нас спочатку "українофі", а потім просто "фі". І так, до закінчення семінара, гурток свідомих патріотів-українців не переступив 10. По закінченні семінара в 1908 році, я подався на вчителювання в Балтський повіт, бо хотів докладніше зацікавитися з нашим народом та з його способом життя на можливо найбільшому просторі України. В цьому повіті я провчителював лише 2 роки, й за той час мене зперекидали з місця на місце аж 4 рази, так що в одній школі я "провчителював" лише пів години, поки за "українство", як політично-неблагонадійного, звільнили зовсім. Після цього я провів дома 3 роки без посади.

В балтському повіті я здібав лише одного поштового урядника - свідомого українця, вчителів було трохи "півсвідомих", які називали себе "українофілами", а решта - духовенство та інші "більші пани" - явно вороже були наставлені до українства взагалі. Там на кожному кроці доводилося наражуватися на глузування з боку цілої інтелігенції, і треба було бути готовим кожної хвили до словесного двобою. Одного разу, наприклад, в гостях у одного священника, почувши що я говорю лише по українськи, розпочав зо мною суперечку на тему української літератури один, уважаний у цілій околиці за "дуже розумного", священник. "Да ведь ніякої української літератури нет! - Ведь кроме Шевченкі у вас нікого нет!" Я доводив що є, - він заперечував, твердив, що немає. Коли так вивів мене з рівноваги, я почав його запитувати: а Ви читали Котляревського? - "Нет, не читал". - А Гребінку? - "нет не читал", і так я перебрав усіх письменників до найновіших, на що він усе відповідав: "нет, не читал"... - Тоді я йому сказав: вибачте, батенько, але коли Вам щось не відоме, то не думайте, що того й на світі не має... Він, розуміється, страшенно обурився. Подібних випадків було повно...

Року 1913, завдяки одним знайомим, одержав я від губернатора знов "свідомство політичної благонадійности", а разом з ним "пораду" старатися про посаду в тих місцевостях, де мене ще не знають. Я подався в Проскурівський повіт. Тут було остільки ліпше, що, як потім я довідався, було на цілий повіт (110 парадій) трьох священників свідомих національно та біля 7 учителів. Селянство взагалі всюди було несвідоме. Школа скрізь по Україні була московська, а вчитель у класі не смів уживати української мови навіть для перекладу неарозумілих дітям московських слів, - мусів їх пояснювати "описово" в московській мові. Передплачувати українську пресу вчи-

тель не смів, оскільки не хотів наразитися на втрату посади, хоча правної заборони не було. Тому де-які вчителі передплачували українську пресу на адресу місцевих євреїв. Як швидко освідомлювалася українська інтелігенція, видно хоч би з такого прикладу: перебуваючи тут на посаді, я запропонував у родині священника в довгі осінні та зимові вечори запровадити читання книжок. Вони погодилися. Я майже кожного вечора приносив, розуміється, українську лектуру й за виму ми перечитали спільно ілюстровану "Історію України" Грушевського, багато краєвих українських повістей, то що. Здавалося б, що цього матеріалу вистачило би на те, щоби людину зробити національно свідомою. Але приходять Великодні Свята 1914 року. До священника наїхало багато гостей - сама "сметанка" з цілої околиці. Зовди, як і належить в доброму товаристві, панує "культурний руський язик", тільки я є білим круком між ними - свідомо вживав лише української мови, наперекір усяким правилам "доброго тону". Тоді господиня дому звертається до мене з таким запитом: "скажіте, пожалуйста, Антон Александрович, почему вы всегда говорите только по мужицки?!" - Бо по панськи не вмію - відповідаю. - "Как то по панськи?!" - не зрозуміла. - Таж ви назвали мов мову мужицьку, а протинезність "мужицькому" є "панське" - отже жадної такої "панської" мови я не вмію"... "То не по панські, а по руські!" - А хіба ж по руськи не буде по мужицьки? - питаю. Таж руські мужики говорять по руськи, польські - по польськи, німецькі - по німецьки, французькі - по французьки і т.д." - "А по какому ж ви это говорите?!" - "По українськи" - кажу - наука не знає в світі жадної "панської" чи "мужицької" мови, лише національну, а все ця національна мова може бути або літературна, або простонародня..." Потім пішла вже розмова на політичні теми: чого українці хочуть, що таке автономія, а нащо вона потрібна, тощо.

Ці випадки я навів лише для того, щоби сучасне покоління бачило, які порядки панували у нашій сільській інтелігенції на передодні I-ї всесвітньої війни 1914 року й тим самим зрозуміли, чому визвольні змагання 1917 року не йшли по лінії нинішніх наших бажань.

Найкращим мірилом стану нашої національної свідомості перед вибухом першої світової війни в 1914 р. може бути число передплатників єдиної української газети "Рада", - було їх, як свідчить у своїх спогадах видавець її Є. Чикаленко, аж ... 2,000!... На 40,000,000 людності ... 2,000 осіб, котрі не жалували жертвувати щороку на національну справу по 5 карб. ! А скільки могло бути тих, що життя своє віддали би за волю Гетьманщини ?!...

Чи на багато покращав стан національної свідомості за час світової війни? - Як відомо, з проголошенням війни, московський уряд заборонив усе друковане українське слово - ні газет, ні книжок не вільно було видавати. Усі мужики, старші від 18 літ пішли на фронт. Не один із свідомих українців там і загинув. Молоде покоління, що підростало вдома, не мило під руками ані книжок українських, ані учителів подостатком. - Отже, умови для поширення національної свідомості були дуже несприятливі. Чи могла Галичина зробити великий освідомний вплив на українців, які були в Галичині при російській армії - теж велике питання. Чому?! - Ось вам випадки зі мною. З початком листопада 1914 р. по дорозі на фронт, я з товаришами затримався на кількнадцять днів у Львові. Тут випадково познайомився я з д-ром Костем Паньківським, якого пізніше, при відступі з Галичини, москалі вивезли як закладника, до Києва. Здибався я з ним майже щодня, а часом і двічі на день. Коли я попросив його позичити мені на день оповідання В. Винниченка, видані у Львові, - там було два цікавих оповідання, які не

увійшли в Київські збірники його творів, - а я хотів прочитати їх товаришам. На це мені К.Паньківський відповів: „не можу Вам цього зробити, бо ваша влада заборонила нам давати вашим воюючими книжки, друковані в Галичині; що найвище можу Вам дати ваші видання". „Дякую дуже - сказав я - наші видання ми мали вдома".

Другий випадок: був я в селі недалеко Станиславова. З великої нужди пішов я до священника попросити яку-будь книжку до читання. Син священника дав мені Ів.Франка „Мій ізмарагд". Але в цей мент увійшов до покою священник, побачив в моїх руках книжку і тут же гостро накинувся на свого сина. Після того я вже не пробував позичати книжок, хоча сховався пішки чималий шмат Галичини - від Горлиць по Галич, Станиславів, Надвірну й назад під Горлиці...

Так, за переходами з одного відтинка фронту на другий, проминула зима, а пізньою весною 1915 р. німці розпочали офензиву і викинули російське військо майже цілком поза границі Австро-Угорщини. Таким чином ціла Україна стала воєнним заміллям і всі українські міста, а на Правобережжі і села, заповнилися військовими частинами, серед яких українців було дуже мало, бо частини з перевагою українського елемента були або на західному чи Румунському фронтах або стояли залогами в містах поза межами України.

Коли р.1917 стався в Петербурзі державний переворот і вся влада перейшла до рук - Державної Думи, всюди на місцях утворені були Виконавчі Комітети, а також „Совети солдатських, робітчих і крест'янських депутатів", які перебрали владу від царських урядів. Таким чином, в Україні вся влада на місцях опинилася знову в чужих руках, бо воєнки були чужим елементом, робітники - так само - переважно жиди різного ґатунку; селяне хоча й були „свої", але це вже були люди старші, які не підлягали мобілізації, переважно неграмотні - і тому перевагу в усіх рішеннях влади на місцях мали чужі й ворожо до нас наставлені елементи. І то такий стан був по всій Україні - від найменшого містечка до найбільшого міста, - навіть у Києві, й це теж мало фатальний вплив на перебіг наших визвольних змагань.

З той час говорити про „українські народні маси" - не доводиться, наші народні маси були віді лише „малоруські", українські були тільки одиниці - й то у відношенні до народніх мас - зникаючі.

Тому кождий, хто береться про ті часи щось писати, мусить про це пам'ятати, якщо хоче, щоб його оцінка тогочасних подій була більш менш правдива.

За таких обставин 17.ІІ.1917 зішлись в Києві, з почину Товариства Українських Поступовців, представники всіх місцевих українських політичних партій, організацій та установ і створили один центральний орган, завдання якого було - об'єднати по всій Україні національно-визвольний рух та спрямувати його в одно річчє, й назвали цей орган „Українська Центральна Рада".

Перед У.Ц.Радою спочатку повстало два завдання: 1) виявити той національний актив, що крився десь у масах і невідомий був, і 2) збудити до політичного життя народні маси, освідомити їх національно та приєднати до Українського визвольного руху. Для реалізування першого завдання започатковано було скликання до Києва цілої серії різних всеукраїнських візів. Для другого - zorganizовано було при УЦР освідомляючо-пропагандивну комісію. Ця комісія мала була підшукати агітаторів бодай по одному на повіт, вони повинні були їздити від села до села, скликати віча, на тих вічах освідомляти національно нарід та впливати на людей, щоб вони ухвалювали резолюції в справі українізації народніх шкіл та урядів, тощо. На жаль, спочатку через брак людей праця цієї комісії йшла мляво, аж десь у середині червня 1917 р., коли почали зв'язатися

в Києві галичани, що повтікали з Сибіру з російського полону, вдалося набрати агітаторів більше, так що кожний повіт дістав по одному, а більші повіти навіть по два. Але це була крапля в морі!... Такий агітатор зобов'язаний був два рази на місяць давати справоздання про свою працю й стан його повіту. Та тут і виявилися великі труднощі в переведенні освідомної праці на села: такий агітатор потребував найменше три місяці на те, щоб обіхати свій повіт (по сто і більше сел у повіті) і кожного дня в окремій селі відбутися віче, а тут у кожному селі стаціонували інші агітатори у військових мундурах, і не тільки щодня, але й щогодини переконували людність, що в ЦР сидять самі буржуї та австрійські шпиги, які хочуть цілу Росію за продати німцям, тощо... А були навіть випадки, що свідомі національно свяченіники, які провадили на місцях освідомну працю, мусли просто тікати з села, щоб врятувати своє життя перед "активною" солдатнею.

Що до з'їздів, то першим був скликаний "Всеукраїнський Національний Конгрес" у Києві 17-21 квітня 1917р., щоб визначити напрямні національно-визвольної боротьби. З'їзд висловився за а) Національно-територіальну автономію України у федеративній Російській Республіці; б) За утворення Союзу поневолених царом народів та в) За участь в майбутній мировій конференції представників України. Головою УЦР обрано тоді проф. М. Грушевського, а заступниками - З. Винниченка й С. Єфремова та секретарем Б. Олександровича.

Другим з черги, - через місяць - 18-21.У.1917 р. відбувся перший Всеукраїнський Військовий З'їзд у Києві. Він обрав членів "Українського Військового Генерального Комітету" й доручив йому організувати армію та затвердив назву "І. Козацького Імені Богдана Хмельницького Полку", - себ то апробував творення Українського Війська. Отже невірним є твердження нині де-яких осіб, ніби тодішні діячі не знали, що на сторожі власної держави мусли стояти фізична сила цієї держави, бо коли б не знали, були б повищих постанов не ухвалювали. Але одна річ знати, а друга - робити. Щоб зібрати в більші скупчення воєнків-українців, розкиданих тоді по величезній території Росії та на фронті від Балтики до Каспійського моря, - треба було часу, а часу якраз тоді бракувало, бо події котилися з головокружною швидкістю, та ще й людей до праці бракувало. Тому то організація власних військових сил ішла помалу, не в такому темпі, як вимагало тодішнє революційне життя. Крім перешкод територіальних, доводилося зустрічати на кожному кроці перешкоди адміністративні, чи то з боку чисто військової влади - командного складу, чи з боку "Советов солдатських депутатів". Такі перешкоди від представників "революційної російської влади" доводилося зустрічати УЦР при організуванні українського національного життя на місцях. Всякі спроби розв'язки українських питань "тимчасовий" російський уряд відкладав на розгляд "Всеросійських Установчих Зборів", що мали відбутися в Петербурзі по закінченні війни. Уряд аргументував це тим, що він є лише "тимчасовий", а тому не є компетентний розв'язувати таку важну справу, як взаємовідносини між Росією та Україною, та що розв'язка цього питання належить до всіх народів Росії. В дійсності ж він знав, що на тих "Установчих Зборах" представники українців будуть у меншості й Українська справа буде вирішена так, як захочуть москалі. Але ж це саме знала й УЦР, тому не думала зовсім відкладати затвердження автономії України на колись.

Щоб змусити тимчасовий російський уряд поступитися де-чим на користь українців, УЦР постановила скликати на 18-23.УІ.1917 "Другий Всеукраїнський Військовий З'їзд" у Києві. Цей З'їзд Керенський - тодішній російський військовий міністр був заборонив, але воєнки-українці цю заборону зігнорували. На де-яких загальних збо-

раз фронтовиків при виборі делегатів на цей з'їзд піднято лише було питання, — чи делегатів мають вибирати загальні збори, чи вони пойдуть добровільно — з огляду на велику відповідальність (кара смерті) перед законом воєнного часу за невиконання військового наказу. З нашому корпусі ухвалили: воєнків вибирати, а офіцери мають їхати з власної волі... їхати довелося нелегально, бо делегатів на цей з'їзд по дорозі арештовували. Все ж таки З'їзд зібрався в Києві.

Заслухавши доповідь УЦР про перепони, які ставили їй представники російської ніби революційної влади, II-й Військовий З'їзд постановив приступити негайно до організації автономії України самим, не чекаючи на дозвіл з Петербургу. Тоді ж обрано було „Всеукраїнську Раду Військових Депутатів" — 150 чол., які увійшли в склад УЦР.

На першому ж засіданні побільшеної новими членами УЦР піднято було питання про перевибори Президії. Головою знову було обрано одноголосно проф. М. Грушевського, заступниками голови: Ніковського, Шрага, Веселовського й Ф. Крижанівського, і секретарями: Сремієва, Левченка, Чечеля і мене. Цей склад Президії УЦР залишався незмінним аж до гетьманського перевороту.

Так поповнена представниками фронту УЦР дня 23.VI.1917 р. оголосила свій I-й Універсал про Автономію України.

На другий день по проголошенні автономії, всі московські газети в Києві (крім „Последніх новостей" — редагованої жидами) та на провінції закричали про „зраду України": на перших сторінках газет величезними черенками надруковано було: „Ізмена України", „Нож в спину рускої революції", тощо.

Цей крок УЦР змусив тимчасовий російський уряд розпочати переговори з УЦР-ом в справі автономії України. До Києва прибули члени тимчасового російського уряду — Керенський та Церетеллі, і тут договорилися з представниками УЦР, що: УЦР має допустити в свій склад представників усіх національних меншостей, які замешкують Україну. В склад Генерального Секретаріату (міністерства) мають теж увійти три представники нац. меншостей — москалів, поляків та жидів. Для зв'язку чи стислішої співпраці обох урядів мав бути представник російського уряду при українському Генеральному Секретаріаті та представник Українського уряду при російському уряді; крім того, мали бути українські представники при кабінеті військового міністра, при Генеральному Штабі та Верховним Головнокомандувачем для комплектування чисто українських військових частин. Це українські представники домагалися, доби всі військові залоги, що розташовані були по всіх українських містах, — а складалися вони з чужого елемента, — заступити українцями, але Керенський цьому рішуче спротивився й заявив, що „ми не можемо відказатися от того, чтобы Украина не была оккупирована рускими войсками". Український Генеральний Секретаріат і УЦР відтепер переходили на державне утримання (досі вони утримувалися з національного фонду) й для цього тимчасовий російський уряд мав відкрити кредит у певній висоті.

Про це порозуміння мала УЦР повідомити народи України особним універсалом (що і зроблено II-м Універсалом 3.VII.1917), а тимчасовий уряд зі своєї сторони теж відповідним державним актом мав повідомити всі інші народи Росії.

Після того було скликано ще Всеукраїнський Селянський та Робітничий з'їзди, обрано на них відповідну кількість представників селян та робітників у члени Ц.Р., — так що від 3.VII.1917р. УЦР стала виразником волі всіх шарів народів України.

Після II-го Універсалу почалася розбудова українського національного життя підком у державному мірилі; — уділення кредиту

для У.Д.Р. дало матеріальну базу під цю розбудову, а факт визнання Тимчасовим Російським Урядом У.Д.Р. Краєвим Парламентом України, підняв престиж У.Д.Р. не лише в очах українських мас, але й чужих. Почалося швидке навертання національно несвідомих елементів на „стежку правди“, - хто перше ставився з резервом до українського руху, тепер лано переходив на його бік. Все урядництво, що перше виступало явно вороже проти українзації урядів, тепер прийшло, бо побачило свою залежність виключно лише від української влади - мусіло погодитись з дійсністю. З безмежних просторів Імперії почали віздитися до Києва українці, які не були зв'язані деінде працею, й ставати в ряди будівничих Української Держави. Розбудова Генеральних Секретаріатів пішла скорим темпом вперед. Кожен із Генеральних Секретарів почав поглиблювати й поширювати свою діяльність. Секретаріат Освіти відкрив у Києві Український Університет, Українську Академію Мистецтв, zorganizував курси українознавства для учителів вищих початкових шкіл та середніх, не лише в Києві, але й по інших губерніяльних містах, щоби таким чином забезпечити відповідним педагогічним персоналом українську школу на наступний шкільний рік, - چه бо вперше по сотках літ неволі мала українська дітвора й молодь розпочинати науку в рідній мові.

Генеральний Секретаріат Судових Справ утворив Найвищу Судову інстанцію - Український Сенат, та почав переводити відповідну реорганізацію судівництва на місцях і т.д. Ззагалі, праці було безмежне море, а працівників бракувало на кожному кроці. І ті одиниці, котрі взялися вже спочатку за працю, мусіли бути її тягнуті, не мріючи навіть про відпочинок, бо час не чекав, події кожного дня нагнали, треба було зі всім на час бути готовим - і кожного дня працювалося від 8-ї години ранку до 12-ї аж 1-ї ночі, з півгодинною перервою на обід.

Перед у всій цій праці вів Голова Центральної Ради - професор Михайло Грушевський. Треба було дивуватися його надзвичайній працьовитості і продуктивності. По за своїми обов'язками Голови Українського Парламенту серед розбурханих стій, Грушевський виконував ще цілу низку різних праць. Передовсім він майже щотижня давав до часописів свої статті, далі - він в тому ж часі написав і виготовив низку праць та книжок - між ними: підручник всесвітньої історії, збірку статей під назвою „На порозі Нової України" та інші. Одночасно М. Грушевський спеціально цікавився справою поділу України на землі і відбував в цій справі наради з українськими вченими. Він сам довершив цю працю. Не згадую вже про коректуру - Грушевський все знаходив час правити її під час засідань Центральної Ради - серед промов і дебат. Окремі забирали час у Грушевського спеціальні наради з видатнішими українськими діячами, а також делегації з різних місцевостей України і візити окремих людей.

Ми, Секретарі, по можливості оберігали Голову Центральної Ради од таких побачень і справ, що могли бути полегоджені без нього, але, як правило, усі хотіли бачити самого „батька" або „діда" Грушевського. Так, пригадую, одна пані настирливо домогалася бачити Голову Центральної Ради, щоби він ... розвів її з чоловіком-москалем. А раз прийшов один залізничник з грубою книжкою під пахом, бажаючи бачити самого Грушевського. Я сказав залізничнику, що Грушевський дуже зайнятий, отже він може розказати мені, секретареві, в чім річ. Тоді залізничник витягнув з-під пахи грубу книжку і почав пояснити таке: оце, бачите, біблія і ось тут, у біблій, сказано, що світ втримають у мирі і спокої „смоква і лоза виноградна". Отже він, залізничник, уважає, що ніні прийшов той час, про який пророкує біблія, бо „смоква" - це грушка, а грушка - це Грушевський. А „виноградна лоза" це Винни-

ченко. Отже цих двоє людей мають запровадити у світі лад і спокій. Про це він хоче написати в часописах і приїхав до Грушевського запитати, чи він не буде гніватись. Я пояснив, що Грушевський гніватись не буде і так відбув „петента“. Подібних випадків було не мало.

Центральна Рада і чолові діячі її працювали невпинно і з великим захопленням. Спеціально багато праці мав Голова Генерального Секретаріату Володимир Винниченко. Між іншим, всі чотири Універсали Центральної Ради складав Винниченко. Оригінали, писані його рукою, я, як Секретар Ц.Р., особисто передав на схоронення до Українського Музею у Києві, на руки директора Музею, проф. Біляшівського. Серед промовців Ц.Р. особливо визначався Микола Порш. Це був наш Ціцерон. Одного разу, здається в жовтні, приїхав до Києва відомий большевицький діяч Зінов'єв і скликав під самою Центральною Радою мітинг, з метою звалити Центральну Раду. Пригадую, Порш промовляв тоді з балкона Центральної Ради до натовпу. Він так розгорячився, що під час промови навіть скинув з себе піджака. Але промова його мала такий успіх, що Зінов'єв мусів з мітингу екстренно утікати.

Так працюючи, У.Ц.Рада пильно стежила за розвитком загальних політичних подій на терені цілої бувшої Росії й готувалася до відпору всяких спроб ворожих сил припинити наш національний розвиток.

Тоді ціла Росія готувалася до виборів делегатів на Всеросійські Установчі Збори, які мали вирішити вже настало долю Росії та форму її політичного устрою. У.Ц.Р. почала підготовляти скликання також своїх Українських Установчих Зборів. Крім того, дбала, щоби делегатами на Всеросійські Установчі Збори від України провести наших людей, які вміло та гідно відстоювали би там наші права. Для забезпечення собі переваги на Всеросійських Установчих Зборах, було наведено тіснішу співпрацю з іншими народами, що заселяли бувшу Росію (на 160,000,000 людности числилося тоді 60 мільонів москалів, 40 мільонів українців та 60 мільонів інших народів). Для цієї мети У.Ц.Р. на 8.IX.1917 р. скликала була до Києва „З'їзд представників народів і областей бувшої Росії“. Не один з делегатів, дивлячись тоді на пророблену працю У.Ц.Р., казав: „Легко вам працювати під тінню такого дуба, як проф. М.Грушевський“. На цьому з'їзді ухвалено було: На всеросійських Установчих Зборах спільними силами всіх народів проти волі москалів боротися за перетворення бувшої царської імперії на федерацію вільних народів.

Але в жовтні, коли зібралися в Петербурзі Всеросійські Установчі Збори, більшовики відняли повстання, розігнали їх, захопили владу в свої руки і почали поширювати її та закріплювати, спочатку на території Московщини, а потім і поза її границями.

З огляду на такий стан справи, У.Ц.Р. на 2-12.XI.1917 року скликала до Києва 3-й Всеукраїнський Військовий З'їзд. Працю цього З'їзду перервало більшовицьке повстання в Києві й члени З'їзду в дні 8-10.XI мусіли брати участь у вуличних боях при здавлюванні цього повстання. 3-й Військовий З'їзд у своїх постановах домагається від У.Ц.Р. рішучого творення Української Держави й обіцяє в імені українських воєнків, представником яких він був, у разі потреби, збройно виступити в обороні прав Українського Народу.

Тиждень по закінченні З'їзду, 20.XI.1917р. У.Ц.Р. проголосила своїм 3-м Універсалом, що Україна стає „Українською Народною Республікою“ – в федерації з іншими вільними народами. В цьому ж Універсалі було проголошено скасування права власності на нетрудові хозяйства: землі поміщицькі, удільні, кабінетські, монастирські та церковні. Останнє зроблено для того, щоби вибити з рук більшо-

виків аргументи, ніби У.Д.Р. складається з самих буржуїв та поміщиків, які проти передачі землі селянам і тому земельну реформу відсувають на пізніше...

Більшовики після своєї поразки в Києві, перенесли центр своєї діяльності до Харкова - ближче Донбасу, де більшість робітництва була по їх стороні, та ближче московській границі, звідки завжди діставали для себе підсилення. Там, під покривом "українських комуністів" створили свій харківський український уряд і почали збирати сили для збройного виступу проти У.Д.Р. Дня 12. грудня 1917 року розпочалися вже поєдинчі сутички з ними, а 18. грудня самі московські більшовики виповіли війну Україні й розпочали наступ у напрямі на Київ.

Українській Центральній Раді не лишалось нічого іншого, як змагати до найскоршого замирення з центральними державами, щоби зліквідувати фронт, який тягнувся землями України від Румунії аж по Білорусь, а разом з ним позбутися й тої маси московського війська, що залягла була тоді цілу Україну по цей бік фронту, та на кожному кроці перешкоджала організації українського національного життя. Мирові переговори розпочала У.Д.Р. в Бересті 9.І.1918р.

Щоби виступати на переговорах як рівнорядний контрагент, - мусіла Україна бути самостійною суверенною державою; отже треба було проголосити новий Універсал. У таких важливих справах, як проголошення універсалів, У.Д.Р. завжди скликала повну сесію Ради, але тепер час був винятковий: в багатьох місцях України вже йшли бої з більшовиками; повідомити всіх членів Центральної Ради про намічене засідання було неможливо, бо де-які місцевості були вже відрізані від Києва...

Настав день 22. січня 1918 року.

До будинку Педагогічного Музею, де відбувалися засідання Української Центральної Ради, зібралися всі члени так званої Малої Ради. Всі були замислені, поважні. Кожний знав, що нині настає час дуже важливого й відповідального рішення. Проголошення Самостійності України - є формальним проголошенням війни Росії, і кождий, хто голосуватиме "за самостійність", - бере на себе відповідальність за всю ту кров, яка пізніше проллється в обороні цієї Самостійності!... Відкрили Засідання, прочитали текст Універсалу... Хтось з представників національних меншостей (не пригадую вже своєрідні - хто саме) запропонував, щоби - з огляду на важливість рішення - голосування відбулося поіменно. Пропозицію прийнято одностайно. Почали зачитувати імена членів Ради від Голови професора М.Грушевського... Всі українці "за", всі представники національних меншостей "утрималися"... "проти" - нікого...

Так повстав IV. Універсал Української Центральної Ради!

Що наставо потім - знаємо всі... почалася війна... люта, безоглядна війна, яка пожерла не тисячі, а мільйони найкращих синів України! Війна, яка точиться вже 29 літ і яка точитиметься доти, доки не здійсниться слова Четвертого Універсалу!...

Регенсбург, 19.І.1947 р.

--- ----

Від Редакції.

В нинішньому числі містимо спогади п.Асистента УТГГ інж. А.Постоловського з часів нашої визвольної боротьби 1917 - 1920 р.р.

Ці спогади мають ту особливу цінність, що належать людині, яка була не тільки сучасником, але й активним учасником подій, бо

п. інж. А.Постоловському довелося в той час займати високе й відповідальне становище члена й секретаря Української Центральної Ради - нашого історичного Парляменту.

Нині з кожним роком все меншає невелике число людей, що брали особисту участь у визвольній боротьбі тих часів, зате все більшає кількість публіцистів, які народилися після подій 1917 - 20 рр. і виросли в атмосфері відродженої української державності.

Кажуть: "буття обумовлює свідомість" або, ясніше: оточення формує людину - її думки, погляди, переконання. І новітні публіцисти, посуджуючи події доби відродження, ніяк не можуть, мимо доброї волі, вжитися до обставин і психології тої доби. Тому вони обвинувачують, - обвинувачують усіх активних учасників доби відродження, що ті "програли" справу української державності.

На ґрунті цього непорозуміння пишуться палкі "філіппіки", виросла велика полемічна література, створилися цілі ідеології.

З українське життя вноситься часто непотрібний і нездоровий фермент.

Єдиний лік на це - дбайливе й глибоке вивчення доби, про яку говоримо і на ґрунті якої хочемо робити висновки. Тільки це обереже нас, цілі покоління, від прикрих і небезпечних помилок...

----- : -----

Проф. Б.Боженко.

Захист сільсько-господарських рослин від шкідників.

Чи то студент, чи інженер-агроном, або лісівник, що свого часу студіювали на високій школі, мусять навчитися читати та розуміти найстаршу з наукових книжок - книжку природи. Набуті знання та переданий професорами їх багаторічний досвід увесь час мусять бути скеровані на те, щоб своєчасно зрозуміти, передбачити й запобігти цілій низці несподіванок, що ставть нам на перешкоді під час роботи в царині сільського господарства.

Отже, щоб запобігти або зменшити шкідливу дію цих явищ, або ще краще, щоб використати їх, треба уважно стежити за з'явищами в природі та використовувати набуті знання й досвід.

Кожний, хто починає провадити господарку самостійно, на новому місці, переведе низку досліджень, систематизує умови природні, економічні, соціальні, культурно побутові та інші.

Але найменше він буде цікавитися фавною та флорою місцевості, де росташовано господарство.

На думку багатьох господарів, це дрібнички, мало цікаві, що жадного відношення до господарки не мають. А, тим часом, вони в більшості випадків вирішують долю врожаю та можливості провадження тієї чи іншої культури в господарстві і поплатності господарства.

Природа є одночасно за матір і за мачуху. З одного боку, вона обдаровує господаря, вабить великим врожаєм, будить в ньому гордість, що праця його рук, побудована на знанні, не пропала даремно, а з другого боку, приголомшує обухом по голові - знижуючи за допомогою шкідливих комах майже весь врожай.

Такі офензиви в сільському господарстві є, були й будуть мати місце; бо комахи-шкідники, гриби, паразитичні рослини, не кажучи вже про посухи, заморозки, град, вітри, - все їх будуть викликати.

Коли підрахувати збитки народного господарства від комах, тільки в роки, що бувають несприятливими для їх існування, себ то в роки депресії, виходить, що весь світ, хоче чи не хоче, му- сить платити їм велику данину: зернове господарство 10-12%; ово- чеве 15-25%; городина 18-20%; лісове 10-12% загального врожаю.

Додавши до цього шкоду від комах-транспортерів різних хвороб людини (малярія, тифи, сонна хвороба тощо), рахуючи вартість люди- ни лише 1.700 доларів, Північна Америка та Росія кожного року ма- ють збитків у кількості 900,000 чоловік померлих, на суму коло 1.550 - 1.600.000.000 доларів.

Додамо до цього ще збитки цих двох країн в галузі сільсько- го господарства: в Росії 1.280.000.000 доларів (Комісаріат Земель- них справ) та в США 1.000.000.000 доларів (Департамент Хлібороб- ства США), разом - 2.280 мільйонів доларів.

Таким чином, тільки за один рік, рік депресії шкідників, зби- тки в народньому господарстві Росії та США дорівнюють 8.800 міл. доларів.

Такою є офензива комах-шкідників в роки депресії. Коли ж де- пресія зменшується, тоді армія комах-шкідників колосально збіль- шується і спустошення в сільському господарстві набувають катастро- фічних розмірів. Країни засуджуються на повний голод, з виміранням сотень тисяч і мільйонів людей.

Не треба забувати, що майже у всіх країнах провадиться боро- тьба зі шкідниками сільсько-господарських рослин та тварин, на це витрачаються величезні кошти, але недостача спостережень, відсут- ність висококваліфікованих робітників в царині захисту, а також відсутність рядових робітників, послабе вивчення біології, умов розвинення та невеликий арсенал відповідних отрут й апаратури, а перш за все індіферентизм господарів, віддають на поталу комахам- шкідникам працю, кошти та виживлення мільйонів людей.

Отже, поглиблення знань в царині захисту рослин, вивчення бі- ології, вивчення фауни шкідливих та корисних для нас комах, випро- бовування та застосовування в життя нових методів боротьби (хемія, біологічний метод, електрика, х-проміння, атомово енергія, радіо- активні хвилі тощо), та безперестанна планова фахова робота в цій галузі може звільнити від данини комахам-шкідникам, як що не нас, то бодай майбутні покоління.

В цьому напрямку необхідно проробити велику працю. Вона при- ближно така:

I. Організація гуртків „природників“, деб учні середніх шкіл УТГІ поступово набували елементарних знань з царини природ- ничих дисциплін та підготовлювалися для студіювання їх на високій школі.

II. Організація агро-лісових гуртків на високій школі, з яко мога більшим втягненням до цієї роботи студентства, яке різнобіж- но з навчанням провадило б роботи як по лабораторіях, так і без- посередньо в господарстві.

III. Заохотити як студентів агро-лісівників, так і абсолювентів (а також господарів) вести:

а) фенологічні спостереження.

б) систематично збирати комах, з зазначенням часу, коли злапа- на комаха (рік, місяць і день), країни, села та поля й рос- лини, де її знайшли, та прізвиза, хто знайшов.

в) збирання та консервування полкоджень, заподіяних комахою.

г) надсилка матеріальних анкет. (В плямечках, пробірках та інше законсервованій шкідник і пошкоджена рослина, з зазначенням де саме (країна, місто), на чому знайдена, площа пошкодження, розсяг пошкодження, час та хто знайшов.

- д) надсилка анкет про пошкодження відомими шкідниками.
- е) матеріали про провадження боротьби, з зазначенням метод:
 - 1/ ручне збирання або механічне винищування, проти якого саме шкідника, наслідки робіт;
 - 2/ теж. про боротьбу отрутами (хімічна боротьба), тощо.
- ж) вивчення біології шкідника.
- з) вивчення біології паразита.

Як в першому, так і в другому випадку - консервація стадії комахи, щоденні роботи та описова частина - обов'язкові.

- к) вивчення нових інсектеседів та випробування нових та старих.
 - л) випробування арматури що до боротьби зі шкідниками.
до пункту к, д потрібно притягнути також студентів хіміків та механіків.
 - м) шефство та допомога шкільним гурткам природників.
- ІУ. Консультація та допомога УТГІ в системах боротьби зі шкідниками сільського господарства.
- У. Масова підготовка середнього та нижчого персоналу по захисту рослин та по службі спостереження на спеціальних курсах при УТГІ.

---==::+::==---

Дерево падає в той бік, в який хилиться.

Хто не вмів слухатись, не вмів й наказувати.

Хто не бачив палацу, той хвалить і хлів.

Хто тобі оповідає про інших, розказую іншим про тебе.

Працуй ліпше задармо, ніж би нічого не робив.

Мудрі біля ворон прилягають, а дурні попечуться.

СЕКТОР ФАХОВИХ СЕРЕДНІХ І НИЖЧИХ ШКІЛ ТА ФАХОВИХ КУРСІВ .

Т Е , Щ О Н А Й Б І Л Ь Ш П О Т Р І Б Н О .

Україноєва еміграція є дзеркалом ового народу. Сутаточні висновки про творчість і культуру нашої нації чужинці роблять і будуть робити по нас, емігрантах.

Відомо, що не мало українських емігрантів, які в різний час і минулому переїхали за океан, дуже бідували, а то й загинули. І це саме тому, що та еміграція не мала добре засвоєного фаху, не могла культурно працювати й жити та емігрувала неорганізовано. В результаті, вона не змогла належно улаштувати свого життя, а тим самим добре репрезентувати свій народ.

З великим неспокоєм можна константувати факт, що багато з сучасних українських емігрантів теж не можуть відповідно репрезентувати свою націю, як також і почувати себе фахово і культурно забезпеченими від можливих злиднів рабства, а то й загибелі. А час, коли кінчиться чужа допомога, швидко наближається.

Настав чи не останній момент, коли українська еміграція в цілому повинна себе знайти. Це завдання надзвичайно важке і складне і його мусять розв'язати українська еліта і українські керівні кола. Ці дві категорії еміграції мусять знати, що вони відповідають перед Українським Народом і Батьківщиною за належну підготовленість української еміграції до її існування на чужих землях та за її потенціал на випадок повернення на батьківщину.

Здорова еміграційна громадськість вимагає від наших керівних органів сміливих, далеко йдучих і рішучих заходів, що мали б забезпечити нашу майбутність.

Ми можемо покладатись тільки на себе. Тільки на свою, добре засвоєну фахову працю, організацію цієї праці і загальну культурність. А тому кожний емігрант чи емігрантка примушені набути певний фах, уміти за цим фахом культурно працювати, культурно жити і цим способом забезпечити свою майбутність. Об'єднання таких фахівців, добре організовані і мудро керовані, де був би один за всіх і всі за одного, гарантують нашу еміграцію од всяких прикрих несподіванок.

Отже ми не сміємо занедавати останню можливість, а тому мусямо негайно почати вишкіл, довишкіл і перевишкіл до сільвно всієї еміграції. Гаслом мусять бути: всі до фахової школи - вчити або вчитися. До цієї надзвичайно великої і справді важливої праці мусять стати всі свідомі емігранти. Цю роботу мусямо виконати з напруженням усіх сил, від початку до кінця. Не може бути байдужих до цієї справи. Тим паче не може бути шкідників. Вся еміграція є головним контролером переведення масового вишколу. Треба вимагати щотижневих відчитів від керівних органів - таборів, повітів і областей про хід роботи. Спеціальні куратори по вишколу мусять подавати до преси відповідні інформації і відчити. П е р а ч а с о п н с а м з в е р н у т и у в а г у н а ц ю в а ж л и в у о п р а в у і у д і л я т и ї ї н а л о ж н у у в а г у .

Наші керівні органи вже ухвалили низку рішень про необхідність фахового вишколу, створено кураторію для вироблення єдиних планів

навчання та програмів і покликано до життя спеціальну інспекцію для керування і контролювання вишколу.

Необхідно негайно почати по всіх таборах агітаційно-інформаційну акцію про життєву необхідність набуття фаху і підвищення загальної освіти і культури. Започати впис на різні фахи (список їх подаємо нижче) і підготовляти вишкіл. Вимагати від обласних управ планів навчання, програмів, вказівок і т.д.

Керівникам таборів всю свою щоденну біжучу працю варт.о передати людям, що не можуть працювати по вишколу, а самим взятися за цю важливу роботу.

Для цієї мети необхідно створити різні бюро, покликати до життя низку комісій і т.д.

Усі ті, що не мають фаху, мусять уже сьогодні його собі обрати. Усі ті, що можуть учити, повинні виконати свій обов'язок.

В наших руках — наша майбутність. Нижче подаємо реєстр курсів, вироблений на з'їзді директорів фахових шкіл і курсів, з участю представників ЦПУЕ і УТГІ, що відбувся 2.12.1946 р. Кождий може вибрати собі одну чи більше спеціальностей і приступити до студіювання.

Н а з в а г а л у з і в і ф а х і в.

I. Сільське Господарство:

1.Рільництво	год.480
2.Тваринництво, Молочарство, Птахівництво і Кріликарство. "	400
3.Садівництво, Городництво, Пасічництво і Рибництво . . . "	380
4.Лікарські, Ароматичні і Промислові рослини і Шовківництво	350
5.Сільсько-Господарсько Машинознавство:Механіки. . . . "	600
6. " " " " Фармери "	300

II. Будівництво і Монтаж:

7.Будівельний Майстер	год:1030
---------------------------------	----------

Будівельні робітники:

8.Кам'яно — Цегляні, Пічні і Тинкарські роботи "	540
9.Бетонні, Залізобетонні і Арматурні " "	540
10.Теоларовські і Столярські " "	600
11.Маларовські і Шклярські " "	570
12.Дахові, Гудрежні і Асфальтові " "	600
13.Механізація будівельних робіт і Монтаж металевих конструкцій	600
14.Санітарно-Технічні праці : Майстер	650
15. " " " : Монтер	350
16.Електро-Технічні праці: Майстер	650
17. " " " Монтер	360
18.Конструктор —Кресляр	890
19.Кресляр	480

III. Дорожнє Будівництво :

20. Дороговий Майстер	год.	970
21. " робітник	"	450
22. Водне та Шляхово-Мостове Будівництво: Майстер	"	650

IV. Автомобілізм і Олюсарство:

23. Авто-Механік	"	600
24. Авто-Шофер	"	250
25. Олюсар	"	380

У. Електро-Техніка по спеціалізаціям:

26. Інсталація	"	350
27. Телеграф і Телефон	"	300
28. Електро і Автогенна зварка	"	250
29. Електроустаткування, Автомашини	"	200
30. Експлоатація Електроень і Піделектровень	"	420
31. Практична Радіотехніка	"	670
32. Практична Фотографія	"	920
33. Експлоатація електро-технічних машин	"	400

VI. Геодезія - Мірництво.

34. Геодезійний-Мірничий Технік	"	960
---	---	-----

VII Технічна Промисловість і Ремісництво:

35. Столяр різних виробів	"	600
36. Кравець	"	720
37. Швець	"	720
38. Трикотарство	"	480
39. Миловар	"	250
40. Гарбар	"	600
41. Керамік	"	720

VIII. Торговля і Економіка:

42. Бухгалтерія	"	600
43. Торговельний помішник	"	600
44. Торговельний агент	"	600

IX. Перекладачі-друкарщиці-стенографи :

45. Англійська мова	"	1200
46. Німецька мова	"	1200
47. Французька мова	"	1200
48. Іспанська мова	"	1200

Число годин подано за планами навчання. Воно може мінятись за програмами.

Крім заповданих фахів, можна обирати собі також інші тут не зазначені. Але й подані курси дають широку можливість обрати собі цікавий і вигідний фах.

Отже - до праці!

Інж. Ф.М.

15 січня 1947 р.

-----:-----

Доц. М.Каплистий.

Масова перекваліфікація, її стан і завдання.

Український Технічно-Господарський Інститут, розпочавши свою діяльність на новій еміграції, в Баварії, в осени 1945 р., з перших же кроків звернув свою увагу на організацію різних фахових шкіл і курсів у місцях осідку української еміграції, та на допомогу тим курсам, що повстали з ініціативи окремих таборів. Ця праця провадилась доривочно, в міру сил і можливостей початкової організації. Однак, по році праці виявилось, що ця так важливу галузь праці треба уняти в певні планові рамці. Тому УТГІ скликав на 2-3 листопаду 1946 року 3'їзд Директорів і Адміністраторів фахових шкіл і курсів УТГІ. На цьому 3'їзді виявились позитивні і негативні сторони нашої фахової освіти і фахового вишколу.

До негативних віднесено хаотичність у творенні різного роду курсів і шкіл, брак планів і програмів навчання, брак підручників, навчального приладдя, майстерень, варстатів, лабораторій, вразкових господарств, ферм, городів, садів, пасік тощо.

Повна байдужність більшості громадянства до невідомого завтра і пасивність організованого громадянства і політичних угруповань в цьому питанні. Коли нині всі організовані групи громадянства і політичні угруповання вже розуміють, що наша еміграція буде втягнена в процес відбудови повсенної господарки чи то в Європі чи в інших заморських країнах, то, на жаль, не всі ще собі усвідомлюють, що до цієї праці наша еміграція мусить себе перевишколити або довишколити. Беручи на увагу всі ці обставини, 3'їзд, скликаний УТГІ, ухвалив:

І. Просити ЦПУЕ в найскорішому часі покликати до життя для вироблення програмів шкіл і курсів, а також для встановлення сталих методично-навчальних питань Кураторію Фахового Шкільництва із представників ЦПУЕ, УТГІ та Головної Української Переселенчої Ради.

II. Просити ЦПУЕ в більшій мірі подбати про пропаганду потреби масової перекваліфікації по таборах та увійти в проханням до Головної Кватирі Армії і УНРРА:

- а/ видати обіжники Дистриктам і Таборам УНРРА, якими дозволялось би таборянам переходити зі своїх таборів до тих таборів, в яких знаходяться школи і курси УТГІ загального характеру;
- б/ щоби УНРРА зараховувала таборянам студії як працю.

III. Необхідно планувати перевишкіл і довишкіл на курсах, беручи під увагу значення поодиноких професій та кількість еміграції.

IV. Навчання на курсах провадиться за обов'язковою мінімальною оплатою.

V. Працю мав би провадити інспекторат фахової освіти при УТГІ, що координував би свою діяльність з відділами:

- 1/ Культури і Освіти ЦПУЕ.
- 2/ Праці та організації господарства.
- 3/ З Головною Переселенчою Радою ЦПУЕ.

VI. Працю Інспекторату Фахової Освіти мало би оплачувати ЦПУЕ.

VII. Загальні напрямні праці усталюють періодичні візди Директорів і Адміністраторів фахових шкіл і курсів, що їх скликає Кураторія Фахової Освіти.

Такі були постанови і побажання Зізду при УТГІ 2-3 листопада 1946 року. На жаль, далеко не все ще почастило перевести в життя, - на дорозі стоїть занадто багато труднощів. Сдначе, праця, в міру можливості, провадиться. На цім місці хочемо подати де-які цифрові дані про працю УТГІ в галузі масової перекваліфікації на 1 жовтня 1946 року і 1 лютого 1947 року, поділивши школи і курси за факультетами УТГІ, під доглядом яких вони працюють.

Агрономічно-Лісовий Факультет.

Ш к о л и:	1.X.1946			1.I.1947	
	Учите- лів	Учнів		Учите- лів	Учнів
1. Середня Ветер. Зоот. Школа	23	28		23	28
2. Однорічна Сіль.-Госп. Школа	15	29		15	29
3. 2 школи хатнього господар.	22	37		22	37
4. Однорічна с.-госп. школа	--	--		7	32
5. Однорічна с.-господ. школа	--	--		-	-
6. С.-господ. школа в організ.	--	--		9	9
	60	94	7/	76	135

К у р с и:

17 різних курсів	77	448	5/	14	83
	137	542	12	90	218

Закінчили працю до 1.I.1947 року 17 курсів, на яких викладали 112 учителів і вчилося 424 курсантів.

Таким чином, на Агрономічно-Лісовому Факультеті на 1.I.1947 р. є чинних:

7 шкіл, де працює 76 учителів і вчиться 135 учнів,
5 курсів, де працює 14 " " " " 83 учні

Разом чинних: 12 установ, де працює 90 учителів і вчиться 218 учнів
Закінчили працю: 17 " " 112 " " 424 " "

Разом: 29 установ 202 учителів 642 учнів

Інженерний Факультет:

Шко ли :	1.Х.1946		1.І.1947			
	Учите- лів	учнів	Учите- лів	учнів		
1. Електротехнічна школа А	-	-	8	21		
2. Електромеханічна школа В	-	-	6	20		
3. Будівельний Технікум	-	-	4	6		
4. Промислова школа	-	-	-	-		

К у р с и :	8 курсів	21	436	10 курс. 24	47	340

Разом:	8 курсів	21	436	10 курс. 42	387	

Закінчено на 1.І.1947 р. 6 курсів, на яких викладало 17 учителів та вчилосся 375 учнів.

На Інженерному Факультеті на 1.І.1947 року:

Чинних шкіл	4	де працює	18	учителів	1	вчиться	47	учнів.
чинних курсів	10	" "	24	" "	" "	" "	340	" "
<hr/>								
Разом чинних:	14	установ	42	учителів	1	вчиться	387	учнів
Закінчено:	6	уст.	17				375	
<hr/>								
Разом:	20	установ	59	учителів			762	учнів

Економічний Факультет:

Школи:	1.Х.1946		1.І.1947	
	учите- лів	учнів	учите- лів	учнів
1. Середня Торговельна 4-річ.шк.	15	99	15	99
2. Нижча Торгов. школа	-	-	8	19
3. Торговельна Школа А	11	24	11	24
4. Торговельна Школа	-	-	7	29
<hr/>				
Разом 4 школи	26	123	41	171
Курси: 2	15	76	6 курс. 19	214
Разом: 6	41	199	10 курс. 60	385

На Економічному Факультеті на 1.І.47 закінчено 2 курси, де викладало 15 учителів і вчилосся 76 учнів.

На 1.І.47 на цьому Факультеті було чинних шкіл 4, де працює 41 учителів і вчиться 171 учнів; курсів було чинних 6, де працює 19 учителів і вчиться 214 учнів.

Разом чинних:	10	установ	60	учителів	1	вчиться	385	учнів
Закінчили працю:	2	" "	15	" "	" "	" "	76	" "
<hr/>								
Разом:	12	" "	75	" "	" "	" "	461	" "

В цілому сітка фахових шкіл і курсів УТГІ представляється так:

Школи:

1) Агроном.-Лісовий Фак-т	7 шкіл	76 учителів	135 учнів
2) Інженерний Факультет	4 " "	18 " "	47 " "
3) Економічний Факультет	4 " "	41 " "	171 " "

Разом школи 15 шкіл 135 учителів 353 учнів

Чинні курси:

1) Агрон.-Лісовий Ф-т	5 курсів	14 учителів	83 учнів
2) Інженерний Фак-т	10 " "	24 " "	340 " "
3) Економічний Ф-т	6 " "	19 " "	214 " "

Разом: 21 курс 57 учителів 637 учнів

Разом чинних шкіл і фахових курсів 36, де вчить 192 учителі і вчиться 998 учнів.

Закінчено на:

1) Агрон.-Лісовому Ф-ті	17 курсів,	вчило 112 учит.,	учнів 424..
2) Інженерному Факульт-ті	6 " "	" " 17 "	" " 375
3) Економічному Ф-ті	2 " "	" " 15 "	" " 76

Разом: 25 " " " " 144 " " 875

Треба зазначити, що наведені цифри далеко не повні, бо звідомлення прислали Делегатурі УТГІ поки що лише з 10 таборів.

На 10 лютого 1947 маємо такі цифри: 21 школа, 35 курсів охоплені цифровими даними, 24 курси не подали даних.

Отже на 10 лютого працювало 21 школа та 59 курсів. Разом 80 навчальних закладів; із того в 56 закладах працювало 252 учителів та вчилос 1905 учнів і слухачів. Ясно, що цей стан ні якісно, ні кількісно нас не вдовольняє. Ми знаємо величезні труднощі та бари, що стоять на перешкоді покращання та поширення фахової освіти. Особливо ці бари маємо по лінії технічної та ремісничої освіти. Закиди, що їх підносять у пресі і на з'їздах, мовляв робота по перевипуску стоїть на низькому рівні, не все оправдані та належно аргументовані. Знаємо, що деякі курси не виправдують своєї назви, — однак те, що понад дві тисячі людей вчить і вчиться, що енергія їх спрямована в позитивному напрямку, то й це вже великий плюс у нашому еміграційному житті. Можемо навести приклади, що показують і високу фахову вартість нашої роботи: сотки шоферів, що працюють у американців, монтери, механіки, кравці, кравчині, зразкові куховарки-господині, моднярки, фрізіарки і багато інших практичних фахів.

А в деяких фахових школах за півтора роки праці молодь просто до непізнання змінилась і фахово та духово виросла.

Треба все ж підкреслити, що найбільшою хвилю нашої фахової освітньої сітки є брак платовості.

Намагання впорядкувати справу розбивались усе через: 1) невизначеність нашого положення; 2) невизначеність того, куди ми відемо; 3) невідомість, до якої роботи будемо змушені взятись; 4) байдужість емігрантської маси, та 5) малу зацікавленість цим питанням нашої преси.

Перед нами і на сьогодні ще стоять завдання, що їх було подано під розвалу ще 2-3 листопаду 1946р. З'їздові Директорів і Адміністраторів фахових шкіл і фахових курсів, а саме:

1. Справу фахового вишколу треба посилити, поширюючи на всі кола нашої еміграції, охоплюючи також і інтелігенцію, яка свого фаху на чужині не зможе використати.

2. Організуючи фаховий перевишкіл, треба особливо дбати про доцільність і практичність вишколу, беручи під увагу виїзд нашої еміграції на чужину.

3. Довести до повної координації праці ЦШУЕ, УТГІ та Головної Української Переселенчої Ради, створюючи для того Кураторію фахової освіти.

4. Вивчати запотребовання різних фахових робітників і спеціалістів та впроваджувати нові фахові курси.

5. Запровадити однотайність у планах і програмах навчання фахових шкіл і курсів.

6. Перевести облік фахового вчительського персоналу.

7. Подбати у відповідних влад про дозвіл переводити фахівців з одного осередка до другого.

8. Створити походні лабораторії та кабінети для масового їх використання.

9. Усталити запотребовання на фахову літературу і підручники.

10. Вишукати можливості забезпечення навчальним допоміжним приладдям і матеріялами фахові школи та курси.

11. Запровадити обов'язкову щомісячну відчітність.

12. Запровадити обов'язкову фахову інспекцію.

13. Усталити схему фахової освіти - від фахових курсів до Політехніки.

14. Просити ЦШУЕ признати УТГІ за організаційний і методичний центр фахової освіти та офіційно повідомити про це підлеглі клітини, це-б то Управи Областей і Таборів та відповідні Реферати.

15. Звернутись до Головної Команди Армії та УНРРА з проханням допомоги в наміченій праці потрібним приладдям і признати учителів за працюючих.

16. Дізнатись у Баворському Міністерстві Освіти дозволу користуватись відповідними варстатами, лабораторіями, кабінетами, фармами, зразковими господарствами, бібліотеками.

17. Виклопотати знижкові білети на залізниці, автобусі і трамваї.

18. Забезпечити працю потрібними фінансами і виконавчим апаратом.

Як бачимо, завдання поставлено велике і широке і потрібно ще великого вкладу праці, щоби цю важливу галузь нашого еміграційного життя поставити на належну височінь.

.....

НАУКОВО-ДОСЛІДЧИЙ СЕКТОР УТГІ.

БІЛІТ

про наукову чинність УТГІ з моменту переїзду до Німеччини(1945 р.)

1. Перші заходи було скеровано на організаційні справи, а саме:
22.УІ.1945 р., у Платлінгу, було накреслено проєкт організації культурно-освітньої праці на еміграції, а в тім створення Ук-
раїнської Наукової Ради (Української Академії). Ці проєкти представники УТГІ (доценти В. Приходько та Г. Денисенко) представили в Українських Комітетах в Мюнхені та в Аугсбурзі, але належного відгуку ця справа в Комітетах тоді не знайшла. Тільки пізніше в Аугсбурзі повстала "Українська Вільна Академія Наук". З тім же проєкті передбачалися: організація наукових об'єднань та наукові бібліотеки, створення українського музею, організація наукового товариства українсько-американського зближення та багато іншого. На всі ці справи зазначені Комітети і науковці, що стояли близько до Комітетів, тоді не реагували.
 2. З другий раз організаційна ініціатива УТГІ виявилася в р. 1946, коли представники УТГІ взяли участь у створенні "Українського Наукового Товариства" в Мюнхені.
 3. Коли високошкільна праця з аудиторним навчанням УТГІ увійшла в норму, і коли створився більший професорський осередок, наукова чинність УТГІ виявилася в низці доповідей. Перша організація наукових викладів виявилася в циклі наукових доповідей при Українському Комітеті в Регенсбурзі в серпні і вересні 1945 року. Було виголошено такі доповіді:
27.8. проф. В. Доманицький: Механіка еволюції живих форм на землі.
29.8. проф. Б. Іваницький: Ліси Європи в минулому.
31.8. проф. Л. Шрамченко: Статистика й суспільствознавство.
3.9. проф. В. Доманицький: Структурні основи спадковості живих форм на землі.
5.9. Др. О. Плітас: Інфекційні хвороби та боротьба з ними.
12.9. проф. В. Доманицький: Основи екзактивної соціології.
14.9. Др. Я. Зозуля: Значення суспільного забезпечення в народньому господарстві.
- Для членів УТГІ приблизно в той же час проф. Зфремов виголосив доповідь на тему: "Закон гетероморфії атомів".
- Пізніше справа наукових доповідей виявилася в формі "Наукових Конференцій УТГІ", на яких виголошувалися наукові доповіді.
- У травні 1946 р. було відбуто 14 доповідей, з того: на пленарному засіданні 3, на економічній секції 3, на ветеринарно-зоотехнічній 3, на фізико-математичній 5.
- Головніші з них:
- 1) Шляхи соціально-економічного розвитку України - доц. М. Василів.
 - 2) Проблеми вегетативних процесів в умовах навантаження кори головного мозку - проф. В. Радзимовська.
 - 3) Матеріали до адміністративного поділу України - проф. Л. Шрамченко.
-
- +) Коли Укр. Т. Г. Інститут, в переїзді з Подєбрад у Західню Німеччину, перебував півтора місяці у Платлінгу.

- 4) Положення українського селянства після увласнення та знесення панщини — проф. Ю. Павликовський,
 - 5) Перспективи застосування атомової енергії в науково-досвідній роботі — проф. М. Бучковський,
 - 6) Узагальнені функції двох аргументів — проф. В. Чудинов-Богун.
 - 7) У серпні 1946 р.: Залежність між величиною радіусів йонів та валентією хемічних елементів — проф. М. Єфремов.
4. Остання стадія організації наукової праці УТГІ вилилася у формі створення окремого "Наукового Сектора УТГІ". Його праця виявилася:
- а) В наукових доповідях:
 - 1) 16.XI.1946. "Колонізаційна й господарська роль лісу на Правобережжю в ХVI — ХVII в.в. проф. Б. Іваницький.
 - 2) 23.XI.46. "Симетрична будова матерії" — проф. М. Єфремов.
 - 3) 30.XI.46. "Проект адміністративного поділу Українських Земель" — проф. Л. Шрамченко.
 - 4) 7.XII.46. "Ідея самоврядування в нових конституціях Баварії й Вюртемберг-Бадена" — проф. С. Драгоманів.
 - 5) 14.XII.46. "Хвороби зернових хлібів в Україні" — проф. В. Панасенко.
 - 6) 18.I.47. "Новий каталізатор для гідрогенізації масних олій та його вживання в промислі" — проф. Зайцев М.
 - 7) 25.I.47. "Нові економічні гасла" — проф. Т. Сосновий.
 - 8) 1.II.47. "Кооперація у візії й дійсності" Теорія проф. Ш. Жида, проф. В. Л. Веру і Дра Ж. Фоке — проф. Ю. Павликовський.
 - 9) 8.II.47. "Організація захисту сільсько-господарських рослин та збіжжя в Україні" — проф. Б. Боженко.
 - 10) 15.II.47. "Організація захисту с.г. рослин та збіжжя в Україні" — проф. Б. Боженко.
 - 11) 1.III.47. "Вплив пружної заправленого краю платівки на її пружну стійкість" — доц. П. Шулежко.
 - 12) 8.III.47. "Сучасні проблеми світового господарства" — доц. М. Василюв.
 - б) Другий бік чинності Наукового Сектора УТГІ виявився в підготовленні матеріалів для "Наукових Записок УТГІ". До друку приготовлено вже сім наукових статей та інший матеріал.

Керівник Науково-Дослідного Сектора
Проф. Б. Іваницький

XXXXXX XXXXXX
XXXXXXXX

Більшість людських клопотів є цілком зайва.

Гаси вогонь на початку. Коли розгориться — не погасиш...

.. Не можна бути щасливим, коли не почуваєш себе на своїм місці...

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЙНОГО ТИЖНЯ

З ПРИВОДУ 25 - ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ УГА-УТГІ.

Діловий Ювілейний Комітет на Засіданні своєму дня 10 лютого ц.р. намітив таку програму Ювілейного Тижня в травні 1947р.:

15.У.(четвер)- в історич.залі на Лібельштрассе ч.2.

8⁰⁰ год. (рано) -Професорська Рада Агроном.-Лісов.Ф-ту.
14⁰⁰ год.(по обіді)-Професорська Рада УТГІ (ділове зас.)

16.У.(п'ятниця)-- в історич.залі на Лібельштрассе ч.2.

9⁰⁰ год. (рано)-Врочисте засідання Ради Професорів УТГІ.
11⁰⁰ год. (рано)-Врочисті Загальні Збори Спілки Професорів У.Г.Академії (СПУГА).

14⁰⁰ - 17⁰⁰ год.-Врочисте засідання З'їзду Інженерів-Абсольвентів УГА-УТГІ.

17⁰⁰ - 19⁰⁰ год.-Загальні Збори Товариства Прихильників У.Г.Академії (ТПУГА).

17.У.(субота) - до обіда в істор.залі на Лібельштр.ч.2.

8⁰⁰ - 12⁰⁰ год.-Ділове Засідання З'їзду Інженерів Абсольвентів УГА - УТГІ.

17.У.(субота) - по обіді - в Нейгауззалі на Арнульфспляц.

15⁰⁰ год. - Святочна Ювілейна Академія.

20⁰⁰ год. - Концерт - Баль (з участю хору проф.Нестора).

18.У.(неділя) - до обіда - в церквах:

9⁰⁰ год.(рано)- Служба Божа і молебень в гр.-кат.церкві.

10⁰⁰ год.(рано)- Служба Божа і молебень в авт.правосл.церкві.

18.У.(неділя) - ввечорі - в Нейгауззалі на Арнульфспляц.

Евентуально - Концерт хору під диригентурою проф.Нестора.

XXXX XXXX
XXXX

Тяжке життя робить слабих-слабшими, а сильних - сильнішими.

Трудно сказати, що є тяжче:наказувати чи слухати.

Хто хоче керувати світом,хай навчиться керувати сам собою.

С Е К Т О Р П О З А О Ч Н О Г О Н А В Ч А Н Н Я

ВІД СЕКРЕТАРІАТУ СЕКТОРА ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ УТГІ

1. Впис на декілька позаочних курсів чи предметів. За впису того самого студійника на декілька позаочних курсів чи предметів, він виплачує вписове (20 н.мар.) лише один раз. Якщо хтось з п.п. студійників вписується на якийсь курс чи предмет пізніше - додатково, то вписового вже не платить, - тільки студійну таксу за той нововписаний курс чи предмет.
2. Закуп підручників у УТГІ без керівництва студіями. УТГІ не є видавництвом, ані книго-торгівлею; підручники (скрипти) він видає лише для свого педагогічного персоналу та для студійників, слухачів і учнів усіх секторів, шкіл і курсів УТГІ. Сенат УТГІ розповсюдив право набування підручників без керівництва студіями також і на студійників Сектора Позаочного Навчання. Однак такий студійник має бути повністю оформлений, с.т. внести заяву про впису студійника на якийсь курс чи предмет, долучити відповідні вказані в проспектах документи про освіту, виплатити 20 н.марок вписового та повну студійну таксу болей за один якийсь курс чи предмет. По прийнятті його в число студійників, він може набувати далі підручники (скрипти) без керівництва студіями з відповідною знижкою (приблизно 25 % зо студійних такс). Щоб одержати підручники (скрипти) без керівництва студіями, треба подати "заяву про продаж підручника", зазначивши в ній своє відношення до УТГІ (якої саме школи, курсів є студійником). Бланкет заяви можна дістати в кожній Делегатурі УТГІ.
3. Закуп підручників бібліотеками фахових середніх і нижчих шкіл та фахових курсів по таборах. Підручники (скрипти) УТГІ можуть бути відступлені зо знижкою в 25 % зо студ. такс також і бібліотекам тих таборових шкіл, що знаходяться під педагогічною контролею УТГІ. Дирекції цих шкіл рівнож мають внести "заяви про продаж підручників", зазначивши в них відношення школи до УТГІ.
4. Відновлення студій старими студійниками, що студіювали в УТГІ в Подєбрадах. Ті старі студійники УТГІ, що мають старі підручники (скрипти) УТГІ не з Подєбрад, можуть негайно відновити свої студії, с.т. переробляти студ. завдання, пересилати студ. листи до Регенсбургу, складати іспити, тощо. В такому випадку вони мають доплатити: на школах з семестровим устроєм - по 150 н.марок за семестр, на школах і циклах без семестрів - по одній н.марці за лекцію, на курсі англійської мови (за 22 лекції) - тридцять н.марок. Якщо ж студійник старих підручників (скриптів) не має, а жадає виставити йому нові, - платить студійні такси в тому розмірі, що і нові студійники, які тільки що вписуються.
5. Термін початку, час тривання позаочних курсів. Багато зацікавлених запитує, коли той чи інший курс зачинається, як довго буде тривати, тощо. Просимо всіх п.п. студійників УТГІ пояснювати своїм знайомим і кривим, що по-

заочний курс можна почати кожної хвилини і проходити його так швидко, як студійнику того треба, чи як він того хоче, чи має до того можливості. Позаочні студії можна розтягнути, перервати, знову розпочати і т.д., все залежить од самого студійника.

6. П р а в и л а п о ш т о в і . Від 1. лютого можна посылати листи до чужих держав вагою 500 грамів. В скорому часі правдоподібно буде дозволено пересилати до чужих держав і книжки.

ЗАГАЛЬНІ (КОНКУРС) СТУДІЙНИКІВ НА КУРСАХ ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗА СТИПЕНДІЇ.

Загальні Збори кооперативи "Українське Мистецтво" в Регенсбурзі, що відбулися дня 5.І.д.р., за розподілу свого чистого зиску, пам'ятали про Курси Журналістики УТГІ і віділили кошти на три стипендії для студійників Курсів Журналістики по 500 (п'ятьсот) нім. мар.кожна, — разом 1.500 н.марок, та ще 500 (п'ятьсот) нім.марок УТГІ на видання підручників (скриптів). Управа Кооперативи виконала цю ухвалу і внесла до скарбниці УТГІ обидві квоти — разом дві тисячі нім.марок. В порозумінні з Управою Кооперативи і "КОДУС'у", Сектор Позаочного Навчання УТГІ віділюватиме ці стипендії студентам другого циклу Курсів Журналістики, але лише тим, з них, які:

1) були записані як студійники Курсів Журналістики, с.т. при вписі предложили відповідні документи про закінчення середньої школи або докази про визначний журналістичний хист, виконали всі приписані формальності і активно студіювали предмети першого циклу (надсилали студ.листи, тощо);

2) склали іспити з предметів першого циклу Курсів Журналістики (Політична Економія, Загальна Наука Права, Основи Журналізму ч.І та ІІ, Історія україн.преси, Англійська мова) з пересічним успіхом щонайменше добрим;

3) предложили посвідку про наявність від Відділу Соціальної Опіки свого табору, або від найближчої студентської організації.

Сектор Позаочного Навчання УТГІ пропонує тим з п.п.студійників Курсів Журналістики УТГІ, які рефлектують на стипендії кооперативи "Українське Мистецтво" в Регенсбурзі, негайно приступити до інтензивних студій та до здачі іспитів з предметів першого циклу. Розподіл стипендій відбудеться за два місяці після виходу в світ підручника "Історії Укр.преси", с.т.приблизно 16 травня 1947 р. (в день 25 літнього Ювілею Школи). З поданих до того часу прохань спеціальна комісія (журі) в складі: Декана Економічного Ф-ту, Проректора Позаочн.Сектора того ж Ф-ту, лектора теорії журналізму, представника "КОДУС" та представника кооперативи "Українське Мистецтво", вибере трьох кандидатів і подасть їх на затвердження Сенату УТГІ. За рівності всіх інших умов, комісія буде вибирати кандидатів, що мають найвищі успіхи в студіях першого циклу курсів журналістики.

За К О Д У С :

Проф.Др.Е.Храпливий (в.р.)

Заступник Голови.

Проф.Інж.Р.Димінський (в.р.)

Секретар.

За Сектор Позаочного
Навчання

Проф.В.Доманицький (в.р.)
Керівник Сектора.

РЕЦЕНЗІІ

Новий фах у руки — миловарство.

Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ) в Регенсбурзі відчиняє впис курсантів на новий позаочний курс практичного характеру

курс ч. 204 " ПРАКТИЧНЕ МИЛОВАРСТВО" 2

який провадить кореспонденційною методом, користуючись для цього лекціями (скриптами), що їх написали спеціально для УТГІ два знавці варення мила: інж. П. Лещенко та інж. П. Васильюк.

Скрипти ці є добрим підручником для осіб, що бажають набутти практичні знання й ознайомитися з таємницями виробу мила — від найпростішого — хатньо-кустарного виробництва, до модерного, що провадиться на заводах, устаткованих модерним фабричним зарядженням. Обидва автори є фахівці: перший якраз в галузі хатнього виробництва, — другий, — як керівник більшої модерної миловарні.

Отже — дуже багато практичних рецептів і вказівок в курсі дають добру можливість для осіб з 4 — 5 класами середньої освіти засвоїти собі, особливо при умові керівництва студіями за допомогою вказівок і пояснень фахівця (кореспонденційною методом), всі необхідні теоретичні й практичні дані для примінення набутих знань в практиці.

Це особливо стосується осіб, що мають на меті емігрувати до країн з мало розвиненим промислом і з такою великою кількістю відповідних сировин (тваринний товщ, рослинний олій), як, наприклад, Аргентина, Австралія, Африка тощо.

Курс складається з трьох частин: хатній виріб мила, фабричний виріб мила та косметика.

Курс може розпочати кождий тоді, коли йому найвигідніше, а закінчити — якнайшвидше, — в залежності від вільного часу й умов, у яких живе.

Отже, — до студій!

В.З.

КООПЕРАЦІЯ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ.

"Кооперація — дитина злиднів" пишуть дослідники й пропагатори кооперативного руху. Без сумніву, це правда. Але треба було б додати: "в умовах лібералістично-капіталістичної системи". Бо в умовах інших політично-господарських систем і режимів для кооперації зовсім нема місця.

Коли часом в цих інших системах вона ніби й існує, то "в старі міхи" наливається таке "вино", що та "кооперація" (по назві) не лише не допомагає своїм членам, а, навпаки, — до краю їх використовує і руйнує їх добробут. В житті українських скитальців, за їх переселення на нові терени та за влаштування на нових місцях, кооперативи переселенців та поселенців можуть дуже й дуже допомагати своїм членам: спільна позичка грошей (кредит), спільний переїзд, спі-

льне набуття землі для поселення, спільний накуп будівельних матеріалів, машин та знаряддя, живого реманенту, насіння, харчів, промислових виробів. А пізніше — збут продуктів сільського господарства, спільне їх перероблювання в продукти шляхотніші й дорожчі, користування кооперативними машиновипозичальними, майстернями тощо. Все це такі господарські дії та чинності, за яких кооперативне об'єднання може дуже допомогти майбутнім переселенцям і поселенцям, а при тому майже не обмежить їх волі та ініціативи.

Тому нема нічого дивного, що Головна Переселенча Управа в Мюнхені опрацьовує нині статут переселенчих кооперативів, які охопили б все життя й працю українських скитальців-переселенців, починаючи вже від сьогоднішнього дня.

Але самого статуту замало. Майбутні члени переселенчих кооператив мали б простудіювати — вивчити головні засадничі відомості про кооперацію: чи то на аудиторних таборових курсах кооперації, чи позаочною-кореспонденційною методою.

Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ) в Роггенсбурзі саме оголосив вписи на п о з а о ч н и й курс "Т е о р і і К о о п е р а ц і і", підручник (скрипти) до якого написав проф. Борис М а р т о с.

Курс цей охоплює такі питання: вступ, соціальні підстави кооперації, соціально-економічна природа кооперації, економічні підстави кооперації, визначення поняття кооперації, класифікація кооперативів, організаційні принципи, кооперативні традиції, терміни, література.

Сектор Позаочного Навчання УТГІ сильно пішов назустріч переселенцям-кооператорам і встановив на цей курс найнижчі можливі студійні такси, а саме: з керуванням студіями (включаючи і підручник) — тридцять п'ять марок, без керівництва студіями (для персоналу й давніших студійників УТГІ) — самий підручник — двадцять марок.

За колективного впису — для гуртків позаочних студій кооперації та для таборових курсів кооперації, при вписі щонайменше десяти студійників, УТГІ робить двадцять відсотків знижки.

Отже, — не гаймо часу!

Швидше берімося до студій засад кооперації!

В.Д.

xxx

xxxxx

xxx

Хто хоче досягнути великої мети, — не сміє думати про себе.

Вигоди роблять людину дитиною, а біда — мужем.

На світі є чотири речі, яких недоцінюємо: наші літа, наші воєни і наші хиби.

В першій мірі треба робити різницю між тим, що є конечно, а тим, що не має значення.

На день 10 березня 1947.

РЕЄСТР ПІДРУЧНИКІВ

які видав або видає Український Технічно-Господарський
Інститут - УТГІ (Сектор Позаочного Навчання)
в Регенсбурзі.

Курси
ч.ч.

А в т о р т а н а з в а к у р с і в

І. ПІДРУЧНИКИ ВЖЕ ПЕРЕВИДАНІ.

1. Проф. М.Добриловський: „Політична Економія”,
36 лекцій, 350 стор.; студійна такса - 100 RM., без керів-
ництва студіями - 75 RM.
2. Проф. Л.Бич: „Загальна наука права”,
15 лек., 193 стор.; студ.такса -75 RM., без кер.студ.- 55 M.
3. Проф. Б.Мартос: „Теорія кооперації”,
18 лекцій, 165 стор., ст.такса 35 RM, без кер.студ. -20 RM.
7. Доц.П.Вуків: „Англійська мова”,
22 лекції, 419 стор., ст.такса 100 RM, без кер.студ. 75 RM.
27. Проф. А.Яковлів: „Торговельне право”,
24 лекції, 217 стор.; ст.такса 75 RM, без керів. 55 RM.
61. Доц. О.Вочковський: „Основи журналізму” (нарис теорії жур-
налістики), част. I,
11 лекцій, 100 стор.; ст.такса (разом з ч.66) 90 RM., без
кер. 70 RM.
62. Лектор А.Животко: „Нарис історії української преси”,
2-е видання; 15 лекцій, 210 стор.; ст.такса 75 RM, без ке-
рівництва - 55 RM.
66. Проф. С.Сірополко: „Основи журналізму” частина II.
11 лекцій, 57 стор.; ст.такса (разом з ч.61) - 90 RM., без
керівництва 70 RM.
81. Проф. М.Славінський: „Історія України”,
20 лекцій, 218 стор.; ст.такса 50 RM, без керівн. 30 RM.
85. Проф. Л.Білецький: „Історія української літератури” ч.I.
„Народня словесна творчість”
10 лекцій, 117 стор.; ст.такса 25 RM, без керівн. 15 RM.
90. Проф. Я.Неврілі: „Граматика української мови”,
20 лекц., 106 стор.; студ.такса 35 RM., без керівн. 15 RM.
106. Доц.Др. І.Мазена: „Ботаніка” -Морфологія рослин.
12 лекцій, 111 стор., 115 рис., показчик україн. назв ро-
слин; студ. такса 45 RM, без керівн. 30 M.
110. Проф. Б.Іваницький: „Дендрологія” ч.I. (Шпилькові породи),
100 стор., альбом малюнків; ст.такса 65 RM, без керів.50 RM.
113. Проф. др. С.Танкварі та проф. др. М.Гайдак: „Американське
промислове пасічництво”,
10 лекцій, 104 стор., 85 рис.; студ.такса 55 RM, без керів-
ництва 45 RM.

116. Лект. інж. А. Гнатівський: „Загальне городництво“, 10 лекцій, 80 стор.; студ. такса 40 РМ, без керівн. 30 РМ.
204. Інж. П. Лещенко, інж. П. Васильк: „Практичне миловарство“, 11 лекцій, 112 стор., 28 рисунків; студ. такса 45 РМ, без керівництва студіями 35 РМ.
210. Проф. С. Комарецький: „Неорганічна хемія“ (для середніх технічних шкіл), 15 лекцій, 160 стор., 38 рисунків; студ. такса 50 РМ, без керівництва студіями 35 РМ.

II. ПІДРУЧНИКИ, ЩО РОЗМНОЖУЮТЬСЯ НА ЦИКЛОСТИЛІХ.

84. „Українська Культура“, збірний курс під редакцією професора Д. Антоновича; 30 лекцій, 370 сторінок.
87. Доц. О. Бочковський: „Націологія“, 18 лекцій, 234 сторінки.

III. ПІДРУЧНИКИ НАВИТІ НА МАТРИЦІХ.

6. Проф. Я. Моралевич: „Комерційна арифметика“, 15 лекцій, 152 сторінки.
12. Проф. А. Яковлів: „Цивільне право“ 18 лекц., 165 стор.
22. Проф. Л. Вич: „Господарство місцевої самоуправи“, 22 лекції, 285 сторінок.
36. Проф. Я. Моралевич: „Контокоренти“, 8 лекцій, 107 сторінок.
88. Проф. В. Садовський: „Економічна географія Українських Земель“, 11 лекцій, 86 сторінок.
105. Проф., учений агроном В. Чередиів: „Ботаніка, ч. I. Анатомія рослин“, 14 лекцій, 120 сторінок, 92 рисунки.

IV. ПІДРУЧНИКИ, ЩО ДРУКУЮТЬСЯ НА МАШИНАХ.

14. Проф. В. Старосольський: „Державне право“.
25. Проф. М. Добриловський: „Основи фінансової науки“, 35 лекцій, буде 850 сторінок.
31. Проф. Я. Моралевич: „Калькуляція фабрична, торговельна і банківська“, 13 лекцій, буде 185 сторінок.
39. Др. Д. Н. Сінгалевич-Мазепова: „Соціальна гігієна“, 12 лекцій, 148 сторінок.
64. Доц. О. Бочковський: „Структура часопису“, 3 лекції, буде 37 ст.
109. Інж. А. Гнатівський, лект. Т. Цебро-Дубровський, лект. уч. агроном. М. Мельник, доц. інж. М. Борсєвський: „Садівництво овочеве та ягідне“, 20 лекцій, 288 сторінок, 187 рисунків.
122. Лект. В. Гарбер: „Городництво закритого ґрунту“.
217. Інж. О. Черняхівський: „Алгебра“, 18 лекцій, 122 сторінки.

У. ПІДРУЧНИКИ, ЩО ПЕРЕРЕДАГОВУЮТЬСЯ.

4. Проф. Л.Шрамченко: „Основи теорії статистики“, 25 лекцій, буде біля 300 сторінок.
- 7а. Англійсько-Український словник.
8. Лект. О.Безпалко: „Німецька мова“, 42 лекції.
18. Проф. інж. Р.Димінський: „Загальна Торговельна Кореспонденція“, 12 лекцій, понад 100 сторінок.
82. Доц.др. М.Дольницький: „Фізична географія України“, 14 лекцій, біля 150 сторінок.
108. Доц.інж. М.Боровський, др. А.Гуменюк, проф. др. І.Драбатий, доц.М.Сочинський: „Пасічництво“, 16 лекцій, біля 300 сторінок, 171 рисунок.
182. Проф. В.Панасенко: „Сільсько-Господарська Фітопатологія“.
206. Лект. Г.Шиянів: „Автомобіль“, 10 лекцій, понад 120 сторінок.
218. Доц.інж. О.Антипів: „Проекційне креслення“, 11 лекцій, біля 100 сторінок.
218. Проф. С.Комарецький: „Органічна хемія“, 15 лекцій, біля 150 сторінок.

УІ. ПІДРУЧНИКИ, ЩО ПИШУТЬСЯ (складаються).

40. Лект.інж.Ю.Нещадименко: „Спеціальна торговельна кореспонденція“.
41. Інж. Ю.Пирогів: „Техніка банкової справи“.
67. Лект.інж.С.Довгаль: „Організація редакції“, 10 аркушів.
68. Доц. С.Ріпецький: „Історія політичних ідей“, 15 аркушів.
86. Доц.П.Феденко: „Громадські рухи в Україні“, 15 аркушів.
88. Проф. інж.Р.Димінський: „Господарство України“.
128. Проф. В.Доманицький: „Вступ до агрономічних студій“, 16 лекц.
124. Лект. В.Гарбер: „Городництво в закритому ґрунті, -спеціальна частина - „Городництво“.
125. Лект. В.Гарбер: „Городництво в закритому ґрунті - декоративні рослини“.
126. Проф. В.Боженко: „Виноградарство“.
127. Доц. Ю.Губнер: „Спеціальне городництво“.
128. Доц. Ю.Губнер: „Консервація садовини й городини“.
129. Лект.інж. Ю.Гончаренко: „Ботаніка - сиотематика рослин“.
220. Проф. Г.Лукиниченко: „Неорганічна хемія“.
222. Доц. П.Шулежко: „Будівельна механіка“.
221. Проф. Бучковський: „Фізична хемія“.
223. Лект.др.В.Білинський: „Фізика“.
224. Лект. Баранів: „Загальне машинознавство“.
225. Інж.Ю.Крченко: „Основи та фундаменти“.
226. Лект. інж. В.Абрамович: „Геодезія“.
227. Лект. Грінь: „Аналітична геометрія“.
228. Інж. Леськів: „Гарбарство“.

При вписі на будь-який курс чи предмет де вписового 20 РМ.

При вписі на декілько циклів, курсів чи предметів, вписове платиться лише один раз. Набувати підручники без керування студіями мають право члени персоналу УТГІ, його шкіл та курсів, студенти, студійники та учні всіх секторів, шкіл та курсів УТГІ. За колективного впису членів студійного гуртка або слухачів аудиторних курсів - щонайменше 10 вписів на той самий цикл, курс чи предмет одноча-

сно - 20 % знижки зо студійних такс.

Інформації, проспекти за бланки для впису - надайте від найближчої Делегатури УТГІ, або безпосередньо від Сектору Позаочного Навчання УТГІ:

(13a) Ukrainisches Institut
Regensburg, Ganghofersiedl. P. Heyse 2.

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ УТГІ.

ПОДЯКА СПІЛЦІ "УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО".

До Спільки "Українське Мистецтво", Кооперативи з обм. пору-
кою Р е г е н с б у р г . Стипендії для студентів Журналіс-
тики: В/лист 29 м.м. 1947 р.

Висловлюємо Вам сердечну подяку за ухвалені Загальними
Зборами Вашої Кооперативи з дня 3. січня 1947:

1) 3 -ри стипендії для студентів Журналістики, які студію-
ють у нас позаочно, по НМ. 500 - кожна, разом НМ.: 1.500 - та

2) уділену Ректорові нашої Школи допомогу в сумі НМ. 500 -
на друкування скриптів та підручників для студентів.

Рівночасно підтверджуємо одержання від вас суми НМ.: 2000-
(дві тисячі) на вищезазначені цілі.

Стипендії будуть уділені в порозумінню з КОДУС'ом для тих
студентів Журналістики II-го циклу, які викажуть в студіях I.-го
циклу найліпші осяги. Імена студентів Вам своєчасно подамо.

Дякуємо за підтримку й узнання для нашої праці та бажаємо
Вам як найбільших успіхів.

З правдивою пошаною до Вас:

Проф. В. Доманицький
Ректор.

Проф. М. Зайцев
Проректор.

" ТОВАРИСЬКИЙ ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР В РЕГЕНСБУРГІ " .
- - - - -

Нав'язуючи до традицій Української Господарської Академії (УГА) в Подєбрадах, з початком літнього семестру ак.р.1946/47, за ініціативою професорів і студентів Агрономічно-Лісового Факультету, відновлено Агрономічно-Лісове Товариство при УТГІ, що було засноване ще 1923 р.

Метою того Товариства є сприяти поширенню та поглибленню агрономічно-лісового знання серед своїх членів, як рівнож допомагати студентам доповнювати свої фахові студії, що проходять серед несприятливих умов на еміграції. Це Товариство значно улегчило студентам високошкільні студії — з одного боку, рефератами, відчитами і доповідями професорів Агр.-Лісового Факультету, а з другого боку, видаванням і перевиданням необхідних підручників та скриптів, що заступають фахову літературу, якої під цю пору важко дістати.

Управа Агр.-Ліс.Т-ва при УТГІ намітила в своїй культурно-освітній праці, крім вищезгаданих завдань також плекати товарисько-організаційне життя серед своїх членів, зв'язане з науковими екскурсіями, прогулками та улаштуванням товариських вечорів. Якраз товариські вечори та зустрічі являються тою нагодою, коли студенти мають можливість виступити назовні та ближче познайомитись між собою. Дорогою студентських вечірків є також нагода увійти в контакт з студентами — чужинцями, інформуючи їх про наш рідний Край і про українську політичну еміграцію.

І так 15.II.1947 р. заходами Агр.-Ліс.Т-ва при УТГІ було влаштовано в Регенсбурзі, у великій залі міського театру "Товариський Веселий Вечір", на який були запрошені, крім старшого громадянства, також студенти з поза меж УТГІ та студенти-чужинці.

Вечір складався з літературно-вокально-музичної частини і закінчився балом. Група артистів-декламаторів, акторів, співаків і балерин з табору Інгольдштадт, на чолі з редактором В.Левицьким та відомим диригентом Капелі Бандуристів В.Божиком, дали низку точок високої мистецької вартости. Далі були танці, що затягнулись до рана. Українське суспільство Регенсбургу відгукнулось на почин студентства дуже симпатично і народу на вечорі було повно.

Увесь дохід з "Товариського Веселого Вечора" призначено на видавничий фонд Агрономічно-Лісового Товариства.

Управа Т-ва складає на цім місці подяку Вп.П.П.ред.В.Левицькому та В.Божикові і всім, що брали участь в естрадній частині та в організації нашого товариського вечора.

Богдан М а к с и м ю к .

XXXX

XXXX

XXXX

Хто багато думає, той мало робить.

В КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ

=====

ОБРАЗОТВОРЧА СТУДІЯ У ТАБОРІ "ОРЛИК" В БЕРХТЕСТАДЕНІ

Образотворча студія вищого типу у таборі "Орлик" Берхтесгаден - Оструб, була zorganizована відомим українським скульптором, проф. Сергієм Литвиненком ще в таборі Карльсфельд у жовтні 1945 р. 13.У.1946 р. студія перенеслась до табору "Орлик".

Практичні предмети викладають:

Рисунок і малярство проф. Микола Анастазієвський,
Графіку проф. Михайло Михайлович,
Скульптуру і кераміку - проф. Сергій Литвиненко.

Теоретичні предмети викладають:

Історію мистецтва проф. Др. Михайло Гоцій,
Естетику Др. Микола Шлемкевич,
Анатомію Др. Василь Дмитріук,
Перспективу проф. Олекса Повстенко.

Студійників є вісім душ - дві жінки і шість чоловіків, усі з закінченою середньою освітою.

У січні 1947 року студія закінчила третій семестр навчання. Кожний семестр закінчується виставкою праць студентів. 16.ІІ.1947 р. відчинена виставка праць за третій семестр. Виставлені - рисунки, малюнки різними техніками, скульптура та графіка (кольорові ліноприси) всього 162 експонати.

Праці учнів студії виказують за порівнюючи короткий час їх науки значний поступ, а деякі з них досягають вже нині високого мистецького рівня. Виставка гарно урядкована у двох залах і хіба єдиним її недоліком була відсутність детальнішого каталогу виставлених праць.

На цьому місці бажаємо нашим мистцям та їх учням успіхів у дальшій праці і збільшення кадрів студіюючих.

Відвідувач з УТГІ.

XXXXX

XXXXXX

XXXXX

Ніколи приятель, лише ворог скаже тобі, хто ти є.

Розумний ворог є кращий, ніж дурний приятель.

Мудрість не в роках, лише в голові.

Життя є героїчна справа за тим найвищим, що є в межах можливого для людини. (Шпенгауер.)

У . Т . Г . І .

СЕКТОР АВДИТОРНОГО ВИСОКОШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО - ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ В РЕГЕНСБУРГІ.

Оголошує попередній (інформативний) впис на відділи:

1. Е Л Е К Т Р О Т Е Х Н І Ч Н И Й

2. Ф А Р М А Ц Е В Т И Ч Н И Й

Дійсними студентами можуть бути особи з закінченою середньою освітою. До прохання треба долучити відпис матурального свідоцтва та короткий життєпис.

Вписове становить 20 марок одноразово, та студійне - 250 марок за семестр.

Виклади розпочнуться як тільки приголоситься відповідна кількість студентів.

В залежності від територіального розміщення більшості студентів, навчання буде провадитись в Мюнхені або в Регенсбурзі.

Крім того продовжуватся

З А П И С СТУДЕНТІВ НА ДЮЧІ ВЕСНЯНІ СЕМЕСТРИ

академічного року 1946/47, а саме:

на 2, 3 і 4 сем. Агрономічно-Лісового відділу
на 6 сем. Агрономічного підвідділу
на 6 сем. Лісового підвідділу
на 7 сем. Агрономічного підвідділу (в Мюнхені)
на 2 і 4 сем. Ветеринарно-Зоотехнічного відділу (в Мюнхені)
на 2, 3 і 4 сем. Хемічно-Технологічного відділу
на 2 і 4 сем. Будівельного відділу
на 2, 3 і 4 сем. Економічного факультету.

Якщо на якийсь семестр, що тут не зазначений, вголоситься більша кількість бажаючих, то буде розпочатий ще й той семестр.

Дійсними студентами можуть бути особи з закінченою середньою освітою. До прохання треба долучити крім матурального свідоцтва, ще й документи про закінчення відповідних попередніх семестрів на інших подібних рівнозначних високих школах.

Вписове становить 20, а студійне 250 нім. марок за семестр. Прохання подавати на адресу Ректорату УТГІ:

Ukrainisches Institut,

(13a)

Regensburg, Ganghofer Siedlung, P. Heyse Str. 2

794194

UKMA Library * Book

0563409